

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

SVĚT KOLEM NÁS

Č.j.:69/MŠ/2023

Obsah

1	Identifikační údaje školy	4
2	Charakteristika školy	6
3	Podmínky vzdělávání	6
3.1	Věcné podmínky	6
3.2	Životospráva	7
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Organizace	7
3.5	Řízení školy	8
3.5.1	Koncepční řízení	8
3.5.2	Personální řízení	8
3.5.3	Technicko - ekonomické řízení	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění	9
3.7	Spoluúčast rodičů	9
4	Organizace pro vzdělávání	10
5	Charakteristika vzdělávacího programu	12
6	Vzdělávací obsah	13
6.1	Integrovaný blok I. Podzim	16
6.1.1	Já a moji kamarádi	16
6.1.2	Vzpomínáme na prázdniny	18
6.1.3	Podzim přichází	20
6.2	Integrovaný blok II. Zima	22
6.2.1	Příroda se chystá k zimnímu spánku	22
6.2.2	Vánoční tradice	24
6.2.3	Mrazivá zima	27
6.3	Integrovaný blok III. Jaro	29
6.3.1	Příroda se probouzí	29
6.3.2	Jaro přichází	31
6.3.3	Velikonoční tradice	34
6.4	Integrovaný blok IV. Léto	36
6.4.1	Léto přichází	36
6.4.2	Těšíme se na prázdniny	38
7	Evaluační systém	41

Střední škola a Mateřská škola, Aloyse Klara, Vídeňská 756/28,
142 00 Praha 4

Vnitřní kontrola bude zaměřena:	42
Hospitační činnosti	42

1 Identifikační údaje školy

Název školy: Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara, Vídeňská 756/28, 142 00 Praha 4

Adresa detašovaného pracoviště: nám. Míru 19, 120 00 Praha 2

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 00 638 625

Ředitelka: PaedDr. Věra Kovářiková, Ph.D.

Kontakt: tel.: 241 726 934

Email: kovarikova@aklar.cz

Zástupkyně pro předškolní vzdělávání: Mgr. Veronika Korotvičková

Kontakt: tel./fax: 604 503 697

Email: veronika.korotvickova@aklar.cz

webové stránky: www.aklar.cz

Zřizovatel školy: Hlavní město Praha, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 00 Praha 1

Zpracovala: zástupkyně pro předškolní vzdělávání, projednáno se zaměstnanci školy 27. 8. 2023

Platnost ŠVP od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024

Pedagogické obsazení:

- **Srdíčková třída:**
  - Bc. Iveta Bezděková – pedagog
  - Michala Dvořáčková – asistent pedagoga
- **Lístečková třída:**
  - Ilona Zbořilová – pedagog
  - Agáta Šamalíková – asistent pedagoga
- **Kytičková třída:**
  - Mgr. Radka Pinterová – pedagog
  - Tereza Marešová - pedagog
  - Tereza Thímová– asistent pedagoga
- **Ostatní speciální péče:**

Zabezpečujeme kompenzační činnosti – speciálně pedagogickou péči, konzultace pro rodiče, pedagogy. Tato péče je individuální.

  - Mgr. Veronika Kortvičková – logoped
  - Mgr. Zuzana Konečná - tyflop
- **Na chodu mateřské školy se významně podílí také další zaměstnanci školy:**

Střední škola a Mateřská škola, Aloyse Klara, Vídeňská 756/28,
142 00 Praha 4

- Hospodářka: Dagmar Polakovičová
- Úklid: Jana Šaldová
- Údržba: Vladimír Kouřil

2 Charakteristika školy

Mateřská škola Aloyse Klara zahájila svoji činnost dne 1. dubna 2004, kdy se stala nástupcem předcházejícího předškolního zařízení - mateřské školy s třídami pro zrakově postižené děti a se speciálně pedagogickým centrem. Po rozhodnutí o zrušení této organizace škola vznikla 1. 1. 2013 jako součást Střední školy a Mateřské školy Aloyse Klara. Součástí MŠ je i nadále speciálně pedagogické centrum.

Škola je trojtřídní, celkem je v ní zapsáno dvacet šest dětí ve věku od tří do sedmi let. V současnosti se MŠ nachází v prostorách Základní školy pro žáky s poruchami zraku na náměstí Míru. V plánu je vybudování nových prostor v areálu SŠ, na tuto stavbu již bylo vydáno stavební povolení.

Mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Jsou zde děti se speciálními vzdělávacími potřebami spojenými s vadami zraku, řeči, s kombinovanými vadami, se vzácnými metabolickými poruchami, s narušeným psychomotorickým vývojem, se zdravotním a sociálním znevýhodněním a děti s PAS (poruchy autistického spektra). Třídní program je vypracován podle vstupní diagnostiky všech dětí a v souladu se školním rámcovým programem. Pracuje se podle vzdělávacího programu "SVĚT KOLEM NÁS".

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

V mateřské škole se nachází tři třídy (Lístečková – autistická, Srdíčková, Kytíčková), logopedna, kancelář a technická místnost. U autistické třídy je umístěna umývárna se dvěma záchody pro děti a jedním záchodem pro dospělé. Dále se zde nachází sprcha pro potřeby dětí, umyvadlo se dvěma pákovými bateriemi pro děti a umyvadlo s jednou pákovou baterií pro dospělé. Autistická třída má samostatnou šatnu pro děti.

Zbývající dvě třídy mají společnou umývárnu a šatnu. V umývárně se nachází pět záchodů pro děti a umyvadlo s pěti pákovými bateriemi.

V každé třídě jsou umístěna umyvadla se dvěma pákovými bateriemi. Třídy jsou situovány tak, aby zde měly děti prostor pro práci, odpočinek a svačinu.

Kancelář je rozdělena na dvě místnosti. Nachází se zde zázemí pro pedagogy a paní uklízečku.

V menší místnosti je zřízena kuchyňka pro zaměstnance.

Logopedická místnost je velká. V ranních a odpoledních hodinách není časově tolik vytížená, proto se tu nachází i zázemí pro pedagogy se skříňkami.

Děti i zaměstnanci docházejí na oběd do přízemí, kde se nachází jídelna s kuchyní. Mateřská škola má pro obědy vyhrazený čas, aby se nepotkávala v jídelně s dětmi a zaměstnanci základní školy. Všechny prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

- Dětem je podávána vyvážená strava dle hygienických a výživových norem a předpisů,
- pitný režim je zajištěn po celý den, v teplém počasí je nádoba s pitím k dispozici na školní zahradě,
- děti do jídla nenutíme, úzce spolupracujeme s rodiči a postupně se snažíme jídelníček dětí rozšiřovat,
- individuálně řešíme veškerá dietní omezení dětí, které se týkají stravy, popř. se vážou ke stanovené diagnóze,
- děti si čistí po obědě zuby,
- úklid a větrání místností zabezpečují správní zaměstnanci podle hygienických norem,
- velký důraz klademe na adaptační režim každého přichozícího dítěte,
- dětem je umožněn dostatek pohybu – jak spontánního, tak řízeného pedagogem,
- dětem je dopřán dostatečný čas na jídlo a odpočinek, od pololetí předškolní děti a ty, které mají dlouhodobě sníženou potřebu spánku, po obědě odpočívají a pak se věnují klidovým činnostem
- děti jsou každý den a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsoben počasí.

3.3 Psychosociální podmínky

Naším cílem je vytvořit dětem klidné a bezpečné prostředí, snažíme se o jejich spokojenost a radost. Všechny děti mají stejná práva a povinnosti, nikdo není upřednostňován. Dostávají jasné a srozumitelné pokyny. Osobní svoboda každého je respektována, ale děti i rodiče musí respektovat Řád mateřské školy i dohodnuté normy, snažíme se o úzkou spolupráci s rodinami dětí. Naše mateřská škola je otevřená, rodiče mají přístup do tříd i možnost podílet se na chodu školky či třídy.

Péče o děti je podporující, je počítáno s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, navozování vzájemného vztahu důvěry a spolupráce. Dále respektují potřeby jednotlivých dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Převažuje pozitivní hodnocení, pochvala, podpora dítěte nebát se pracovat samostatně, důvěřovat si. V dětech je rozvíjena citlivost pro vzájemnou toleranci, přijímání, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

3.4 Organizace

- 6.30	–	8.20 – scházení dětí, ranní filtr, ranní hry, individuální práce
- 8.30	–	9.00 – komunikační kruh, ranní cvičení
- 9.00	–	9.30 – hygiena, svačina
- 9.30	–	10.00 – didakticky zaměřené činnosti vedené pedagogem, skupinové a individuální činnosti, příprava na pobyt venku
- 10.00	–	12.00 – pobyt venku
- 12:00	–	13.00 – hygiena, oběd, příprava na odpočinek
- 13.00	–	14.30 – odpočinek (děti se sníženou potřebou spánku – klidové činnosti)

- 14.30 – 15.00 – hygiena, svačina
- 15.00 – 17.00 – rozcházení dětí, hry, individuální činnosti, pobyt venku

Denní režim je pouze orientační, kromě dané doby jídla a odpočinku jsou ostatní denní činnosti uzpůsobovány potřebám dětí a aktuální situaci na třídách.

Převážnou část pracovní doby pedagogů tvoří přímá pedagogická činnost, během níž se pedagogové plně věnují dětem. Ve třídě jsou vždy minimálně 2 pedagogové (pedagog, asistent pedagoga).

3.5 Řízení školy

Vedení mateřské školy je založeno na spolupráci všech zúčastněných. Personální struktura je vypracována s ohledem na zajištění hlavní činnosti, která je dána zřizovací listinou. Tato struktura vymezuje povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků.

Ředitelka školy řídí pracovníky školy a koordinuje jejich práci. Vystupuje v právních vztazích jménem školy. Jednotlivé kompetence může přenést na jiné zaměstnance, a to buď v organizačním řádu, v rámci pracovní náplně jednotlivých zaměstnanců nebo jednorázovým pověřením.

Ředitelka rozhoduje v plném rozsahu o provozních a organizačních otázkách činnosti školy. Organizace výchovně vzdělávacího procesu se řídí platnými právními předpisy, zákony, vyhláškami, vnitřním řádem mateřské školy, provozním řádem a školním vzdělávacím programem.

3.5.1 Koncepční řízení

Naše mateřská škola má koncepci: Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s níž se všichni zaměstnanci ztotožňují.

Koncepce vychází z cílů a záměrů RVP, s ohledem na konkrétní podmínky školy.

3.5.2 Personální řízení

Ředitelka vytváří funkční informační systém, jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.

Při vedení zaměstnanců ředitelka podporuje ovzduší vzájemné důvěry a tolerance.

Ředitelka podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu, poskytuje prostor svým zaměstnancům v jim svěřených kompetencích.

Ředitelka školy rozumně a profesionálně hodnotí práci podřízených, využívá vhodné motivace, podporuje spolupráci.

Zástupkyně pro předškolní vzdělávání vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického sboru.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základními školami a mateřskými školami běžného typu nebo speciálními školami na celém území Prahy, se školskými poradenskými zařízeními (SPC, PPP, Nautis), se zdravotnickými zařízeními (odbornými lékaři dětský neurolog, psychiatr, oční lékař, CZV, klinický logoped, pediatr), nadacemi a

Střední škola a Mateřská škola, Aloyse Klara, Vídeňská 756/28, 142 00 Praha 4

---

neziskovými organizacemi (Rytmus, Okamžik, Leontinka, SRP), dalšími partnery školy jsou PFUK Praha, UJAK, SPgŠ a SVOŠ Praha; dále během školního roku jsou možné praxe studentů z vyšších sociálních škol, z lékařské fakulty, studentům ze zahraničí.

3.5.3 Technicko - ekonomické řízení

Ředitelka zajišťuje finanční a ekonomické zabezpečení celého zařízení. Pro zlepšení ekonomiky hledá další finanční a materiální zdroje.

Hlavní dokumenty školy jsou: Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízeních, Zřizovací listina, Školní vzdělávací program, Školní řád mateřské školy, Provozní řád školy, Směrnice a pokyny ředitele školy, Zápisy z pedagogických a provozních porad, Kniha úrazů, Vnitřní platový předpis, Hospodářská dokumentace, Protokoly a záznamy o provedených kontrolách.

Vnitřní informační systém: osobní rozhovor, oběžník, nástěnka, mini porady, porady vedení školy, pedagogické a provozní porady.

Vnější informační systém: webové stránky, informace pro rodiče (v šatnách), individuální rozhovory s rodiči, podklady pro výroční zprávu, výkazy, spolupráce se zřizovatelem, spolupráce s jinými organizacemi.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V současné době má mateřská škola 3 třídy. Provoz ve třídě Kytíčkové, Srdíčkové a Lístečkové zajišťují dvě učitelky a asistent pedagoga. Naše mateřská škola má velmi dobré předpoklady poskytovat vysoce kvalifikovanou péči a plnit úkoly Rámcového vzdělávacího programu. Sehraný a spolupracující kolektiv všech našich zaměstnanců umožňuje udržet vysoký standart naší péče. Služby jsou organizovány tak aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Je zajištěno překrývání pedagogické činnosti učitelův rozsahu minimálně dvou a půl hodin (každý den v každé třídě). Nabízíme také specializované služby – logopedie, tyflopédie, psychologická diagnostika, které jsou zajišťovány odbornými pracovníky našeho SPC, které je součástí celého komplexu.

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. Ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

3.7 Spoluúčast rodičů

Velmi důležitou součástí naší práce je každodenní spolupráce s rodiči. Pokud mají děti se speciálními vzdělávacími potřebami udělat nějaký pokrok je úzká spolupráce s rodinou nezbytná žádoucí. Respektujeme, že rodina je prvotní, škola na její výchovu navazuje.

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči je oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, pochopení, respekt a ochota ke spolupráci.

- Pedagogové sledují individuální a speciálně vzdělávací potřeby jednotlivých dětí a jejich rodin a respektují je; podporují rodinnou výchovu a nabízí rodičům poradenský servis, odbornou literaturu, osvětovou aktivitu v otázkách výchovy a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Škola s rodiči spolupracuje při plnění TVP.
- S rodiči je konzultován IVP a speciálně pedagogická péče, rodiče mají možnost nahlédnout do diagnostických listů dítěte.
- Spolupráce s rodinou je vedena tak, aby rodiče cítili společný zájem o dítě, vnímali školu jako partnera a ve spolupráci vytvářely takové vzdělávací podmínky, které respektují individuální a speciální vzdělávací potřeby dětí.
- Spolupráce s rodiči probíhá formou: denní individuální konzultace, třídní schůzky, dotazníkové a anketní šetření, představení prací a výstupů dětí rodičům (besídky pro rodiče), besedy pro rodiče, společná účast na různých programech a akcích mateřské školy.
- Informace rodičům jsou podávány ústně, písemně (nástěnky), na webu.
- Pedagogové chrání soukromí rodiny, zachovávají mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech, jednání s rodiči je taktní, diskrétní, nezasahují do soukromí rodiny.

4 Organizace pro vzdělávání

Do mateřské školy jsou přijímány především děti se speciálními vzdělávacími potřebami, na základě doporučení poradenského pracoviště a doporučení pediatra nebo lékařského specialisty.

V mateřské škole jsou vzdělávány, v souladu se školským zákonem, děti: se zdravotním postižením (s LMP, se smyslovým postižením, s narušenou komunikační schopností, se souběžným postižením – s více vadami, s poruchami autistického spektra); se zdravotním znevýhodněním (zdravotním postižením), se sociálním znevýhodněním (rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením). U dětí se zdravotním znevýhodněním a postižením vytváříme takové podmínky, které respektují jejich individuální a speciální vzdělávací potřeby. Dle školského zákona se tu mohou vzdělávat, děti nadané a i děti od dvou let. Při realizaci jejich vzdělávacího programu se přihlíží k individuálním možnostem každého dítěte. Děti jsou vedeny k osvojování specifických dovedností a návyků, vzhledem k danému postižení; jsou seznamovány a učeny využívat kompenzační a reedukačních pomůcky a didaktické materiály, děti mají zajištěný zvýšený bezpečnostní dohled pedagogů, pokud to potřebují.

Kapacita mateřské školy je 34 dětí. Vzhledem k programu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami je stanovena výjimka na 34 dětí zapsaných. Jak bylo již zmíněno, v současné době je stav snížen na 26 dětí zapsaných. Mateřská škola je trojtřídní. Jedna třída je určena pro děti s poruchou autistického spektra. Děti jsou s ohledem na dispoziční členění budov a typu postižení dětí rozděleny do heterogenních tříd, při rozdělení do tříd je samozřejmá komunikace s rodiči, respektována jejich přání, požadavky, přihlíženo je k osobnosti dítěte jednotlivě a celistvě tak, aby ve své skupině bylo spokojené a šťastné a mohlo se přirozeně vyvíjet a rozvíjet po všech stránkách.

Pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření MŠ uzavřena, bude probíhat výuka distančním způsobem u dětí, které plní povinnou školní docházku (děti v předškolním věku a děti s odkladem školní docházky). Distanční výuka bude probíhat prostřednictvím e-mailové komunikace. Zákonným zástupcům dětí, kteří nemají přístup k internetu, budou úkoly připravovány vytištěné a po předchozí domluvě si je budou moci vyzvednout v MŠ.

Střední škola a Mateřská škola, Aloyse Klara, Vídeňská 756/28, 142 00 Praha 4

V jednotlivých třídách je zpracován podle Školního vzdělávacího programu vlastní **Třídní vzdělávací program**, který respektuje věkové složení, individuální a věkové potřeby dětí, jejich zájmy, záliby a zaměření třídy. Metody a formy práce respektují složení skupiny, zvláštnosti dětí, pedagogický styl učitelky.

Děti jsou do mateřské školy přijímány na základě přijímacího řízení-zápisu do mateřské školy, který se koná pravidelně v jarních měsících roku - termín je vždy včas oznámen na webových stránkách, v místním periodiku, na vývěškách školy. S ohledem na velký zájem o umístění dětí ve školce jsou po dohodě se zřizovatelem stanovena kritéria pro přijetí, která jsou zveřejněna společně s termínem zápisu. Kritérii přijetí pro daný školní rok je věk dítěte, přednost má dítě předškolní a dítě s odkladem školní docházky), děti se vzdělávacími potřebami. V případě uvolnění místa v mateřské škole je možné přijetí dítěte v průběhu školního roku kdykoliv. K adaptaci jednotlivých dětí na prostředí mateřské školy je přistupováno po dohodě s rodiči individuálně.

Provozní doba mateřské školy: 6.30 – 17.00

ve třídě pro děti s poruchou autistického spektra je provoz od 7.30 – 15.30 hodin.

Popis jednotlivých tříd:

Srdíčková třída

Třída je převážně určena pro děti s vadami zraku, třída je rozdělena na prostor herny, kde si děti obvykle hrají a cvičí a na prostor, ve kterém jsou umístěny stolečky, u nichž děti realizují skupinové i individuální výtvarné, pracovní a jiné činnosti.

Třída je vybavena pomůckami pro námětové hry, relaxačním bazénkem a mnoha hračkami, didaktickými pomůckami, kompenzačními pomůckami (světelný panel, televizní kamerová lupa). Třídní program výchovně vzdělávací práce zohledňuje zaměření třídy. Další speciálně pedagogickou péči zabezpečuje speciální pedagog – tyflopéd. Třída má také zajištěnu individuální logopedickou péči. Vedeme podrobnou dokumentaci o vývoji dítěte. Pedagogický proces zabezpečují 2 učitelky (speciální pedagožky) a asistent pedagoga. Do třídy integrujeme také děti s poruchou autistického spektra.

Lístečková třída

Třída pro děti s poruchami autistického spektra (PAS) byla otevřena v září 2005. Pracují v ní 2 speciální pedagogové – učitelky a 1 asistent pedagoga. Prostředí je přizpůsobeno specifickým potřebám dětí s PAS stejně jako výchovně vzdělávací metody (strukturované učení). S dětmi pracujeme individuálně a v malých skupinkách. Prioritou ve vzdělávání je rozvoj základních sociálních dovedností, funkční komunikace dle možností a schopností každého dítěte. Pracujeme podle individuálních vzdělávacích plánů zahrnujících všechny oblasti vývoje. O vývoji dětí vedeme podrobnou dokumentaci. Velký důraz klademe na komunikaci a spolupráci s rodinami dětí.

Kytičková třída

Třída je především pro děti s vadami řeči, s ADHD. Integrujeme děti s poruchou autistického spektra, děti nerovnoměrným psychomotorickým vývojem a se sociálním znevýhodněním. Speciálně pedagogickou péči zajišťuje speciální pedagog logoped. Dále zde pracují 2 speciální pedagožky

- učitelky a asistentka pedagoga. Denně zařazujeme smyslová cvičení. Rozvíjíme řeč po všech stránkách. Třída spolupracuje se Speciálně pedagogickým centrem s poradenskými pracovníky v oblasti komunikace, s klinickou logopedkou. Pracujeme převážně individuálně nebo v malých skupinkách. Docházejí k nám také děti z vícejazyčných rodin.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Naše mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání dětem s různým typem postižení. Přijímáme děti především se speciálními vzdělávacími potřebami. Východiskem našeho školního vzdělávacího programu je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. ŠVP chceme vytvořit tak, aby byl v souladu s rámcovými cíli RVP tak, aby respektoval a rozvíjel přirozenou schopnost dítěte učit se a jeho touhu po poznání okolního světa, poskytoval dětem informace o postojích, vztazích a hodnotách, na nichž je založena naše společnost; podporoval tělesné a duševní zdraví, pečoval o celkový, všestranný rozvoj dětí v podnětném a klidném prostředí; podporoval a pomáhal osvojit si, co největší samostatnost, a tím snižoval závislost na pečujících osobách, s možností, (pokud je to reálné), integroval do běžného života a připravoval na vzdělávání v základní škole.

Prostředkem k dosažení výstupů je získání klíčových kompetencí, důležitých pro osobní rozvoj každého dítěte. Jedná se o kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a prosociální, kompetence činnosti a občanské. Volba metod a výchovných postupů vychází z individuálních a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, jeho možnostech, aktuálním fyzickým a psychickým stavu. Za účelem dosažení vytčených cílů používáme metody: hru, individuální přístup, speciálně pedagogické metody (redukaci, kompenzaci, rehabilitaci), úzkou spolupráci s rodiči, spolupráci s odborníky, s pracovníky PPP, SPC, Nautismu, s organizacemi a nadacemi.

Úspěšnost Školního rámcového programu, třídních vzdělávacích programů je přímo závislá na principech přístupu k dítěti:

- dítě je hodnotou;
- dítě je jedinečná a neopakovatelná osobnost, která má právo být sama sebou, být kladně přijímána, taková jaká je;
- rovnocennosti vztahu všech zúčastněných osob, vstřícnosti a důvěře;
- podporování přirozeného rozvíjení a podněcování schopností dítěte,
- uvádění získaných dovedností do souvislostí, do praxe;
- podporování rodinné výchovy,
- profesionální vystupování pedagogů.

Náš školní vzdělávací program SVĚT KOLEM NÁS bere v úvahu rodinné prostředí dětí, snaží se případné negativní vlivy kompenzovat, kladné podporovat a rozvíjet. Naše mateřská škola seznamuje a nabízí rodině náš výchovný program, hlubší poznání dítěte, seznamuje rodiče se skutečnou realitou prostředí mateřské školy. Jsme součástí širšího okolí téměř všech rodin s dětmi předškolního věku. Jsme státní institucí, ale také místem společného setkávání, které začíná vstupem dítěte do mateřské školy. Rodina i mateřská škola si do tohoto vztahu přinášejí své představy, cíl je jednotný - rozvoj celé osobnosti dítěte.

Důraz klademe na atmosféru důvěry, pohody a porozumění v naší mateřské škole. Vzdělávací práce je rozvržena do období jednoho roku, do čtyř témat. V každém z nich je obsaženo všech pět oblastí vzdělávání: (biologická, psychologická, interpersonální, environmentální, sociálně-kulturní). Podle

základních témat jsou tvořeny třídní vzdělávací programy, ve kterých jsou rozpracovány dílčí cíle podle potřeb, situace, zájmů dané skupiny, co od druhé strany očekávají. Obě strany v zájmu dítěte v naší mateřské škole o svých představách diskutují, zjišťují rozdíly, navrhnou řešení, na kterém se společně snaží dohodnout. Aby mohla platit tato předchozí věta, je třeba otevřít školu rodičům nejenom při slavnostech, třídních schůzkách, ale právě při každodenním, „ všedním dění“. To ale znamená pro rodiče přehodnotit svůj postoj, proč své dítě dávají do mateřské školy. Partnerství je o hlubokém zájmu, zapojení, podpoře, důvěře, otevřenosti. Formy spolupráce mateřské školy s rodinou jsou zpracovány částečně v školním vzdělávacím programu výchovné práce a v třídním vzdělávacím programu výchovné práce. Oba tyto dokumenty jsou vždy dostupné rodičům.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

V naší mateřské škole se vzdělávají děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí. Plně si uvědomujeme, že potřebují podporu učitele i asistenta pedagoga při osvojování českého jazyka, aby se neocitly ve znevýhodněné pozici. Proto věnujeme zvýšenou pozornost tomu, aby těmto dětem byla poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Jednou týdně zařazujeme do týdenního programu logopedické chvílky. Zvýšenou pozornost dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí věnuje i asistent pedagoga, který s pedagogy přizpůsobuje didaktické postupy při osvojování si českého jazyka. Dále se dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka věnuje individuálně školní logoped. V tomto školním roce máme pouze tři cizince. Pokud bychom měli 4 děti v předškolním vzdělávání, bude zřízená skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání by bylo rozděleno do dvou bloků v průběhu týdne. Tyto děti by navštěvovaly v rámci mateřské školy logopedické hrátky, které budou trvat 30 minut a povede je školní logoped.

6 Vzdělávací obsah

Obsah předškolního vzdělávání vychází z pěti základních oblastí:

Biologická – dítě a jeho tělo:

(naše tělo se pohybuje v prostoru)

Cílem je osvojit si zdravý životní styl. Podporovat fyzickou pohodu dítěte, zlepšit tělesnou, pohybovou a zdravotní kulturu, přiměřeně, s ohledem na specifické potřeby dítěte, rozvinout pohybové a manipulační dovednosti, mít zdravé životní návyky a postoje.

Zaměřujeme se na:

- fyzický rozvoj a pohybový rozvoj, orientaci v prostoru,
- sebeobsluhu,
- pohybovou koordinaci,
- hrubou motoriku,

- jemnou motoriku, koordinaci oko ruka, oko noha,
- zdraví a bezpečí.

K dosažení cílů využíváme: lokomoční činnosti, míčové hry, sezónní činnosti, turistiku; manipulační činnosti s předměty, nástroji, náčiním a různorodým materiálem; dechová, relaxačně uvolňující cvičení, prvky jógy; smyslové a psychomotorické hry; konstruktivní a grafické činnosti; hudební a hudebně-pohybové činnosti; pracovní a sebeobslužné činnosti; osvojování návyků zdravého životního stylu; poznávací činnosti o zdraví a lidském těle.

Psychologická - dítě a jeho psychika:

(hrajeme si, povídáme, počítáme, objevujeme a věříme si)

Cílem je podporovat duševní pohodu dítěte, jeho psychickou zdatnost a odolnost, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznání, citů a vůle.

Zaměřujeme se na oblasti:

Jazyk a řeč:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, naslouchání)
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (hudební, výtvarné, dramatické, pohybové)

K dosažení cílů využíváme: artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry; hry se slovy, slovní hádanky; společné diskuze a rozhovory, vlastní vyprávění, dokončování příběhů, popletené pohádky, příběhy; vyřizování vzkazů a zpráv; poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů; návštěvy divadelních a zábavných pořadů; dramatizace, recitace, zpěv; prohlížení knížek, leporel, časopisů, encyklopedií, atlasů, fotografií, vlastní vyprávění dle obrázku; přímé pozorování objektů a jevů; přímá manipulace s materiálem / přiřazování, porovnávání, třídění apod./; smyslové hry; námětové hry a činnosti; experimenty s předměty a materiálem; hry a činnosti zaměřené k řešení problému, cvičení paměti, pozornosti a soustředění; činnosti umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování; hry, vyžadující pozornost, vytrvalost a sebeovládání; estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, dramatické, pohybové apod.); tematické hry; výlety do okolí, návštěvy kulturních akcí.

Poznávací schopnosti:

- pozornost, soustředění, paměť (sluchová, zraková, čichová, hmatová, pohybová, chuťová, slovní, větná), krátkodobá – střední – dlouhodobá;
- vnímání (zrakové, sluchové, hmatové, čichové, chuťové, kinestetické),
- tvořivost, vynalézavost, fantazie,
- rozlišování obrazných znaků a symbolů,
- grafické vyjadřování,
- základní matematické představy, pojmy číselné a početní, operace, geometrické tvary,
- časoprostorová orientace,
- řešení problémů, učení.

K dosažení cílů využíváme: přímé pozorování, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností, motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, konkrétní operace s materiálem,

spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty, smyslové hry, námětové hry a činnosti, hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii, řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant, hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti, činnosti zaměřené na vytváření pojmů a osvojování poznatků, činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů, hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

Sebepojetí, city, vůle:

- sebeovládání a přizpůsobivost,
- sebevědomí, sebeuplatnění,
- vůle, vytrvalost, city a jejich projevy.

K dosažení cílů využíváme: artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry; hry se slovy, slovní hádanky; společné diskuze a rozhovory, vlastní vyprávění, dokončování příběhů, popletené pohádky, příběhy; vyřizování vzkazů a zpráv; poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů; návštěvy divadelních a zábavných pořadů; dramatizace, recitace, zpěv; prohlížení knížek, leporel, časopisů, encyklopedií, atlasů, fotografií, vlastní vyprávění dle obrázku; přímé pozorování objektů a jevů; přímá manipulace s materiálem / přiřazování, porovnávání, třídění apod./; smyslové hry; námětové hry a činnosti; experimenty s předměty a materiálem; hry a činnosti zaměřené k řešení problému, cvičení paměti, pozornosti a soustředění; činnosti umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování; hry, vyžadující pozornost, vytrvalost a sebeovládání; estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, dramatické, pohybové apod.); tematické hry; výlety do okolí, návštěvy kulturních akcí.

Interpersonální – dítě a ten druhý:

(kamarádíme se a máme se rádi)

Cílem je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému. Naučit žít dítě mezi lidmi, zvládat děje a změny, které život přináší.

Zaměřujeme se na:

- komunikaci s dětmi, spolupráci při činnostech,
- komunikaci s dospělým,
- sociabilitu,
- socializaci, kamarádství, spolupráci.

K dosažení cílů využíváme: vstřícnou komunikaci, ohleduplné chování; společenské hry a aktivity; činnosti ve dvojicích a skupinkách se vzájemnou pomocí; hry podporující dětská přátelství; hry s určenými pravidly; komunikativní kruh, společné řešení konfliktů a sporů; hry a činnosti podporující ohleduplnost a ochotu podřídit se druhému; poslech příběhů a pohádek na téma vztahů mezi lidmi.

Sociálně – kulturní – dítě a společnost:

(tvoříme, malujeme, kreslíme, modelujeme, zpíváme, tancujeme, vyprávíme, dramatizujeme)

Cílem je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do světa kultury a umění. Naučit dítě přijmout všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty, utvářet společenskou pohodu.

Zaměřuje se na:

- společenská pravidla a návyky,
- zařazení do třídy, skupiny,

- kulturu, umění.

K dosažení cílů využíváme: nabídku kultivovaného a pohodového prostředí; každodenní poznávání spravedlnosti, pravdy, upřímnosti; poznávání hodnoty lidské práce, odměna za vykonanou práci; různorodé společenské hry a skupinové práce; hry podněcující tvořivost a estetické vnímání; vytváření estetického prostředí dětskými pracemi, ilustrátory, malíři; návštěva kulturních, uměleckých a historických míst; ukázka lidové slovesnosti, literatury, hudby, výtvarného umění, tradic a zvyků.

Environmentální – dítě a svět:

(vnímáme přírodu a svět kolem nás) – tradice, kultury ...

Cílem je učit dítě rozumět přírodě a lidem, světu okolo nás. Vytváření základů pro odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. Naučit dítě vnímat a přizpůsobit se různým změnám.

Zaměřujeme se na:

- poznatky,
- sociální informovanost,
- adaptabilitu ke změnám,
- vztah k životnímu prostředí.

K dosažení cílů využíváme: poznávání přírody, kultury a techniky; sledování jevů a dějů v nejbližším okolí; manipulaci a experimentaci s různými materiály a surovinami; motivované hrové aktivity, hry s ekologickou tematikou; pozorování a poznávání životního prostředí, poznávání ekosystémů; pěstelské a chovatelské činnosti; vlastní péči o školní prostředí, zahradu a blízké okolí; práci s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií; poznávání místní kultury a prostředí; poznávání jiných kultur formou besed, přednášek apod.; hry na otázky a odpovědi, diskuze nad problémy v oblasti ekologie, ochrany zdraví před působením škodlivin, o zdraví člověka.

Při výchovně vzdělávacích činnostech využíváme různé metody a formy práce. Pro naše děti je velmi důležitá individuální práce a práce v malých skupinách. Důraz je kladen na metodu prožitku, nápodobu, opakování a vlastní příklad. Vzdělávací obsah ŠVP je členěn do čtyř integrovaných bloků (6.1. – 6.4.). Tyto integrované bloky na sebe vzájemně navazují, doplňují se a prolínají se. Integrované bloky umožňují učitelkám rozpracování podtémat v třídních vzdělávacích programech s ohledem na konkrétní skupinu dětí. Témata se mohou prolínat a opakovat. Obsah integrovaných bloků rozvíjí intelektové i praktické schopnosti a dovednosti dětí. Vychází z přirozených potřeb, individuálních možností dětí, z vývojových specifik předškolních dětí, ze speciálních vzdělávacích potřeb dětí. Je zaměřen na vytváření základních klíčových kompetencí předškolního věku.

6. 1 Integrovaný blok I. Podzim

6. 1. 1 Já a moji kamarádi

Záměry integrovaného bloku:

- upevňování prostorové orientace ve třídě, v mateřské škole, na školní zahradě a nejbližším okolí mateřské školy,
- zvládání základních lokomočních pohybů,

- získávání základních pohybových návyků,
- učení správného držení těla,
- rozvíjení hrubé motoriky,
- učení zvládnutí hygienických a pracovních návyků,
- zopakování nebo poznání své značky, svého místa v šatně, u stolečku,
- rozvíjení slovní zásoby - seznamování se s hračkami, pomůckami, vybavením mateřské školy,
- učení rozumění pokynům,
- učení vědomého ovládnutí dechu,
- seznamování se s kamarády, pedagogy a zaměstnanci mateřské školy a jejich prací,
- rozvíjení spontánní řeči,
- učení přiměřenému navazování kontaktů,
- seznamování se s různými rolmi,
- seznamování se s režimem mateřské školy,
- učení se zacházet s běžnými předměty denní potřeby,
- utváření pozitivních vztahů mezi sebou navzájem, posilování prosociálního chování, poznávání kamarádů,
- seznamování se se základními společenskými pravidly,
- rozvíjení zrakového vnímání: identifikace předmětů, vnímání obrázků, diferenciacie izolovaných tvarů,
- učení vědomého zaměření zrakové pozornosti,
- rozvíjení sluchového vnímání: identifikace zvuků a hluků,
- rozvíjení hmatového vnímání: identifikace známých předmětů,
- uvolňování ramenního kloubu.

Charakteristika integrovaného bloku:

- prostředí mateřské školy (třída, umývárna, šatna, zahrada), znát svojí značku,
- znát své jméno, rodičů, sourozenců, kamaráda, třídních pedagogů, asistentů, zaměstnanců,
- poznat úroveň sebeobsluhy, hygienických návyků, samostatnosti,
- poznat pohybovou úroveň dětí,
- poznat úroveň grafomotoriky, držení psacího náčiní, příboru,
- poznat úroveň možností a schopností jednotlivých dětí, jejich speciální a individuální vzdělávací potřeby,
- poznat úroveň hrubé a jemné motoriky,
- rozvíjet smysly (zrak, sluch, hmat),
- rozvoj řeči a komunikace.

Cíl:

- adaptace dítěte na nové kamarády, prostředí, pedagogy a seznámení se s kamarády, prostředím, pedagogy a zaměstnanci,
- bezpečná orientace v novém prostředí,
- seznámit se se společenskými pravidly (chování k dětem, dospělým, zdravení, vykání a podobně),
- zvládat základní hygienické a pracovní návyky,
- přijímat druhé takové, jací jsou, bez posuzování, odsuzování, obviňování a kritizování,

- rozvoj pohybových dovedností,
- rozvoj všech smyslů,
- rozvoj receptivních jazykových dovedností (naslouchání, porozumění),
- rozvoj jazykových a řečových schopností,
- rozvoj grafomotoriky, nácvik špetkového úchopu.

Nabídka činností:

Hry, písničky, říkadla, básničky, rytmizační hry, didaktické hry na: poznání své značky, jména kamaráda, paní učitelky; nácvik a upevňování sebeobslužných činností, seznámení se s péčí o sebe, dodržení jednoduchého pravidla, půjčit hračku, úklid hraček a pomůcek hry na telefonování na mateřskou školu, cvičení na rozvíjení koordinace oko ruka, smyslů, jemné motoriky, manuální zručnosti (práce s modelínou – uždibování, modelování placky, válečku, otisky do modelíny, práce s papírem – mačkání papíru – papírové koule různé velikosti, navlékání korálek na špejli, tyčku, rozepínání knoflíků, třídění podle jedné vlastnosti: barvy, materiálu, velikosti; vkládání do lahvičky s různými otvory, stavebnice: Lego, Cheva; rozvíjení hmatového vnímání (hledání v mouce, písku, rýži, knoflíkách, kuličkách; poznávání předmětů hmatem, třídění podle materiálů, velikosti – korálky, knoflíky, kuličky, drobné stavebnice dřevěné, umělohmotné, magnety; párování – šroubky a maticky, bota a tkanička, talíř a lžice), pohybové hry na osvojení si správného dýchání (foukání do papírků na nitce, větrníků, bublifuk), správného tempa řeči, didaktická hra: „Kdo, co dělá?“, rozvíjení sluchového vnímání: „Co slyšíš?“, kreslení velkých kruhů do pískovničky, pobyt na školní zahradě – využívání dřevěných sestav pro fyzický rozvoj, hry s pískem, prohlídka částí budov, tříd, zahrady, nejbližšího okolí; procházky po blízkém okolí.

Očekávané výstupy:

Dítě je schopno strávit den v mateřské škole bez rodiny, dokáže v rámci svých možností bez obav komunikovat s pedagogy, s dětmi, zvládá základní orientaci v prostorách mateřské školy, zná své jméno, jména kamarádů, pedagogů (alespoň vlastní jméno), zná svojí značku, místo u stolečku, v šatně, je seznámeno s režimem dne, zná dohodnutá pravidla, rozumí jednoduchým pokynům, umí požádat o hračku, uklidit ji na své místo, začíná ovládat jednoduchou sebeobsluhu, hygienické návyky a pracovní návyky; pozná zaměstnance mateřské školy, začíná ovládat základní společenská pravidla (pozdraví, vyká), orientuje se v blízkém okolí, lépe ovládá své tělo – chůze je přirozená, bez strachu po rovině, zvládá chůzi za zvukovým signálem, zvládá běžné cviky (dřep, leh, sed a cviky v těchto polohách), běží beze strachu po rovině, správně drží tělo.

6. 1. 2 Vzpomínáme na prázdniny

Záměry integrovaného bloku:

- vytváření postojů prospívajících zdraví,
- osvojování poznatků o svém těle, získávání povědomí o způsobu osobního zdraví a bezpečí,
- poznávání vlastního těla,
- učení vnímání změn postojů a poloh v nízkých polohách (nelokomoční cvičení),

- procvičování skoků,
- seznamování s manipulací s míčem v různých variantách,
- nacvičování chůze po schodech se střídáním nohou,
- samostatné a bezpečné běhání a chůze v nerovném terénu,
- zdokonalování jemné motoriky, obratnosti prstů,
- poznávání svých fyzických, manuálních a motorických schopností, přijetí svých „nedostatků“,
- pojmenování předmětů, kterými je dítě obklopeno, s kterými přichází do kontaktu,
- učení vyřizování vzkazu,
- povídání o prázdninách,
- rozvíjení obratnosti jazyka,
- pojmenování obrázků a 3D předmětů souvisejícími s prázdninami,
- seznamování se s podzimními plody,
- učení orientaci v čase (pojmy den - noc, včera - dnes - zítra, minulost – přítomnost),
- učení se záměrné pozornosti a soustředění,
- rozvíjení všech smyslů: (sluchová orientace – rozlišování zvuků ulice a parku, zraková diferenciací poznávání ovoce a zeleniny, hmatová diferenciací – poznávání ovoce a zeleniny, čichová diferenciací - rozlišování ovoce a zeleniny, chuťová diferenciací – chuťové poznávání ovoce a zeleniny),
- získávání dovednosti vyjadřovat svojí představivost, fantazii při hrách, tvořivých činnostech,
- kreslení cviků na uvolňování velkých kloubů (ramenní),
- seznamování se se základními geometrickými tvary,
- pomoci dětem v získávání větší samostatnosti a sebedůvěry,
- zapojování do her ve dvojicích, skupinách, celou třídou.

Charakteristika integrovaného bloku:

- bezpečná chůze po schodech, v nerovném terénu,
- míčové hry,
- lidské tělo,
- vzpomínky na prázdniny,
- časová orientace den,
- plody podzimu
- používat všechny smysly,
- služby souvisejícím se zdravím,
- přiměřeným způsobem umět se vyjádřit,
- dechová cvičení,
- pravolevá orientace, orientace na těle,
- geometrické tvary.,

Cíl:

- rozvoj paměti (vzpomínání na prázdniny) a pozornosti,
- podporovat zájem o učení,
- porozumět projevům neverbální komunikace,
- rozvoj citového vnímání,
- rozvoj řeči popisováním fotografií, pohledů z prázdnin,

- rozvoj chápání časových pojmů,
- rozvoj všech smyslů: čich, chuť, zraku, sluchu a hmatu,
- efektivní využívání smyslů,
- rozvoj koordinace oko ruka,
- rozvoj jemné motoriky, manuální zručnosti,
- rozvoj hrubé motoriky,
- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary,
- poznat, ukázat a pojmenovat podzimní plody.

Nabídka činností:

Vyprávění zážitků, prohlížení fotografií a pohlednic z prázdnin, práce s pojmy včera – dnes, bylo – je, malování, dokreslování, obtahování, vybarvování, modelování, vypichování, koláže (podzimní plody, postavy, z geometrických tvarů), písničky, říkadla, tanečky, hudebně pohybové hry, pohádky, příběhy s tematikou prázdnin, hry na zahradě, klouzání na klouzačce, skákání na trampolíně, pohybové hry ve třídě, cviky na protahování, uvolňování, skákání do písku, střídání běhu a chůze, hry s míčem – podávání míče v kruhu, kutálení, pohybové hry na zahradě, běhy a chůze v nerovném terénu; skládání obrázků s časovou postupností, postupností děje, pohádky s postupností; práce se stavebnicemi – stavění podle předlohy skutečné, nákresu, postavit jednoduchý model podle fantazie, magnetické skládky, kouzelné sáčky, hmatové pexeso, sluchové pexeso, vkládání do lahviček, navlékání na bužírku – různé velké korále, přiřazování předmětů podle daného pravidla, didaktické hry na rozvíjení hmatu, zraku, chuti a čichu - poznávání plodů podzimu; puzzle, kubusy, půlené obrázky – dívka, kluk, oblékací panenky, oblékání panenek, hra „Na domácnost“, třídění, přiřazování – kluk, holka, dvojice obrázků „holčičí – klučičí“ – hračky, zájmy; ranní kroužek - rozvíjení mluvidel (cviky na rozvíjení obratnosti jazyka),

Očekávané výstupy:

Dítě je schopno znát své tělo, pojmenovat části těla, má povědomí o způsobu osobního zdraví a bezpečí, koordinace oko ruka se zlepšuje, je schopno vnímat změny postojů a poloh v nízkých polohách (nelokomoční cvičení). Dítě pojmenovává (nebo alespoň ukazuje, najde) předměty, kterými je obklopeno, s kterými přichází denně do kontaktu, vypráví příběh s vizuální kontrolou, rozliší některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umí je používat (čte piktogramy, chápe obrázkové čtení), začíná se orientovat v pravolevé orientaci, prodloužila se doba záměrného soustředění a pozornosti. Dítě je schopno rozlišit sluchově hluky, zvuky; určit, přiřadit, roztřídit zrakově stejné, hmatově najít stejné předměty, pojmenovat je, čichově poznat základní pachy a vůně, chuťově rozlišit základní chuťové vlastnosti (kyselý, hořký, sladký, slaný). Dítě je schopno kreslit velký kruh v rozsahu ramenního kloubu. Dítě rádo kreslí, vyjadřuje se rozmanitými výtvarnými technikami. Dítě třídí, přiřazuje, ukazuje a pojmenuje základní geometrické tvary.

6. 1. 3 Podzim přichází

Záměry integrovaného bloku:

- zvládání základních pohybových dovedností,

- procvičování chůze po zvýšené rovině,
- bezpečná prostorová orientace ve třídě, v mateřské škole, na zahradě, v nejbližším okolí,
- určování polohy předmětů – pojmy nad, pod, před, za,
- určování vlastností předmětů: je, není,
- zjemňování vnímání čichovými a chuťovými smysly,
- tříděním, vkládáním, pokládáním podporovat rozvíjení jemné motoriky, koordinace oko ruka,
- učení získání dovednosti umět se domluvit slovy,
- správné používání dechu,
- prodlužování záměrného soustředění a pozornosti,
- seznamování se s charakteristickými znaky podzimu,
- pozorování barev podzimu a rozvíjení estetického vnímání přírody,
- uvědomování si změn v počasí a rozdíl v oblékání,
- vědomé všímání si změn v přírodě, uvědomování si změny v přírodě v souvislosti s ročními obdobími,
- třídění přírodnin podle daných vlastností (jedné, dvou – podle individuálních možností dětí, barvy, velikosti);
- seznamování se se životem zvířat, jejich potřebami a zvyky,
- upevňování vztahů ke zvířatům,
- podporování dítěte ve výběru činností, které ho zajímají,
- vedení dětí k dodržování společenských pravidel, pravidel kolektivu,
- nacvičování správného úchopu (psací náčiní, příbor),
- posilování zdravého sebevědomí a ohleduplnosti ke kamarádovi.

Charakteristika integrovaného bloku:

- charakteristické znaky podzimu (změna barev, dozrávání plodů, změna počasí, oblečení),
- kalendář počasí a přírody,
- oblékání na podzim,
- zvířata – ukládání k zimnímu spánku,
- vidím, slyším, hmatám, čichám, chutnám,
- pojmy prostorové představivosti – pojmy: nad, pod, před, za,
- vlastnosti předmětů: je – není,
- vyprávění o obrázku.

Cíl:

- znát charakteristické znaky podzimu,
- rozvoj slovní zásoby, souvislého vyjadřování,
- získat schopnost umět se vyjádřit, umět sdělit obsah myšlenky, podstatné;
- vytvořit povědomí o změnách v přírodě, o přírodním prostředí,
- vytvořit pozitivní vztah ke zvířatům, k přírodě,
- získat citovou samostatnost,
- rozvoj společenského a estetického vkusu,
- rozvoj fantazie a představivosti,
- rozvoj prostorové orientace,
- určit vlastnosti je – není,

- rozvoj záměrného pozorování a soustředění,
- rozvíjení smyslů (zrak, sluch, hmat, čich, chuť),
- rozvoj hrubé a jemné motoriky, manuální zručnosti,
- rozvoj grafomotoriky, podporovat správný úchop.

Nabídka činností:

Básničky, příběhy, pohádky, písničky o podzimu, zvířátkách; práce s přírodninami (navlékání, třídění, přiřazování, porovnávání, otiskávání, vypichování, koláže, lepení), skládání z papíru, vytrhávání (ovoce), vyrábění draků, kresba, malování, omalovávání, pouštění draků, vycházky, návštěva sadu, parku, lesa, pouštění draků; tematické hry na obchod; hrabání listů; sledování počasí, pozorování houfování ptáků, poslech zvuků přírody, oblékání postavy, úklid hraček – pojmy prostorové orientace, sklizeň ovoce, pečení koláče z ovoce; skládání obrázků – postoupnost, geometrické tvary; puzzle, půlené obrázky, fotografie (ptáků, zvířat), vaření šípkového čaje, výroba ovocného salátu, ochutnávání a experimentování – poznávání rozličných chutí a vůní, návštěva trhu s ovocem a zeleninou, čichání ke květinám, zdolávání přírodního terénu.

Očekávané výstupy:

Dítě zvládne základní pohybové dovednosti (běh, chůzi, lezení), koordinaci pohybů, které ovládají dechové svalstvo, záměrně pozoruje a popisuje dění okolo sebe, je soustředěné, přiměřeně komunikuje s vrstevníky a dospělými. Dítě třídí předměty podle druhu, barvy, tvaru. Dokáže zaintonovat jednoduchou píseň, umí říci jednoduché říkadlo. Dokáže empaticky reagovat na vzniklé situace. Dítě se nebojí a pracuje odvázně s barvou. Dítě zná základní barvy, umí je rozeznat, pojmenovat. Dítě je schopno zapojit se do řízené činnosti. Dítě zvládá jednoduchá pravidla při hrách a dohodnutá třídní pravidla, chápe význam piktogramů. Dítě záměrně sleduje přírodu a všímá si jejich změn, buduje si pozitivní vztah k přírodě.

6. 2 Integrovaný blok II. Zima

6. 2. 1 Příroda se chystá k zimnímu spánku

Záměry integrovaného bloku:

- rozvíjení fyzických a psychických schopností,
- přiblížení zimní přírody, všímání si dalších změn v přírodě,
- pozorování stop ve sněhu,
- rozvíjení vztahů ke zvířatům,
- seznamování se s ptáky v zimě,
- seznámení se s polárními zvířaty,
- seznámení se zimními aktivitami,
- učení dovednosti házet,
- upozorňování na důležitosti bezpečnostních pravidel,
- seznámení s nemocemi zimy,

- rozlišování dnů v týdnu, roční období,
- vedené k chápání pojmů: včera, dnes, zítra, ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc, den;
- porovnávání předmětů – pojmy tolik, kolik,
- seznamování se směry vzhůru – dolů,
- osvojování poznatků a dovedností o podpoře osobní pohody a získávání osobní pohody a pohody prostředí,
- další rozvíjení jemné motoriky (používání rozmanitého materiálu k výtvarným a pracovním činnostem),
- rozvíjení loketního kloubu, podporování správného držení psacího náčiní, příboru,
- podporování správné výslovnosti,
- učení ovládnutí svého hlasu,
- učení respektování pedagoga,
- navazování přiměřeného kontaktu s pedagogy, nepedagogickými pracovníky,
- učení řešení konfliktů dohodou,
- učení začlenění do kolektivu,
- učení respektování rozdílných vlastností kamarádů,
- osvojení si poznatků o okolním prostředí.

Charakteristika integrovaného bloku:

- znaky zimní přírody,
- počasí a oblékání se v zimním období,
- rozvoj fyzických a psychických dovedností (poznat své tělo),
- prožívání zimních radovánek,
- bezpečnost při zimních sportech,
- rozvíjení fyzických dovedností při zimních aktivitách,
- házení na cíl,
- zvířata a ptáci v zimě, péče o ně,
- polární zvířata,
- časoprostorová orientace,
- směry vzhůru – dolů,
- porovnávání drobných objektů, představa o množství.

Cíl:

- rozvoj fyzických dovedností, házet na cíl,
- rozvoj obratnosti a odvahy, házení,
- rozvoj pohybové koordinace,
- rozvoj hrubé a jemné motoriky,
- rozvoj grafomotoriky – kloubu loketního,
- správné držení psacího náčiní, příboru,
- rozvoj orientace v čase, makroprostoru a mikroprostoru,
- vytvořit si představu o množství,
- rozvoj pozornosti a soustředění,
- rozvoj paměti zrakové, sluchové, hmatové, pohybové,

- rozvoj kompenzačních a reedukačních smyslů zrakové, sluchové, hmatové, čichové a chuťové diference, zrakové a sluchové analýzy a syntézy, identifikace vůní a zápachů;
- rozvoj slovní zásoby (podstatných jmen a sloves),
- rozvoj schopnosti umět sdělit své potřeby, přání (tvoření jednoduchých vět),
- rozvoj empatie, přijetí odlišností,
- osvojit si bezpečnostní pravidel při zimních radovánkách,
- získat povědomí o zimních aktivitách, zimních sportovních potřebách,
- seznámit se s zvířaty v zimě, s ptáky v zimě, s polárními zvířaty.

Nabídka činností:

Manipulace s předměty okolo nás, pohybové hry ve třídě a na zahradě, hry na sněhu, koulování, házení na cíl koulí sněhovou, papírovou, chůze po stopách, cestičky ve sněhu, pozorování stop ve sněhu, pozorování přírodních jevů v okolí mateřské školy, vycházky do parku, spontánní hra, volné hry, výroba krmítka pro ptáky, krmení ptáků – péče o krmítko, krmení zvířátek, hry a stavby ze sněhu, společenské hry, aktivity podporující sbližování dětí, všímání si částí dne (obrázky), sledování zimního počasí a změn v přírodě - aktuální nastavování počasí na nástěnce pomocí symbolů (sluníčko, mráček, déšť, sníh, vítr); práce s papírem – vytrhávání, přetrhávání proužků papíru, mačkání (koule z papíru, kuličky z papíru), vypichování obrysů zvířat, stop, ptáků, provlékání; prohlížení zimních ilustrací v knize, prohlížení atlasů ptáků, zvířat, četba na pokračování; nácvik písní se zimní tematikou, zapouštění barev, rozfukávání barev, práce s tuší, zmizíkem, inkoustem, vatou, voskovkou, prstovými barvami; kouzelný sáček – hmatové rozlišování předmětů denní potřeby, oblékání panenek, maňásků, papírových panenek, čichové hry, hry na ochutnávání, tematické hry: Na nemocnici, lékaře; rozhovor na téma předcházení úrazům; přiřazování a porovnávání drobných objektů (korálky, drobné kostky, magnety, pastelky, barevné kameny), vkládání do misek, kelímků, skládání věže s kostek.

Očekávané výstupy:

Dítě zvládá základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci, běžný pohyb v různých prostředích, vědomě napodobí pohyb podle vzoru (běhá, skáče, udržuje rovnováhu na jedné noze), dává přednost dominantní ruce při kreslení, je obratnější při práci s drobnými předměty, pojmenuje věci a předměty okolo sebe, zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji, materiály, zvládá bezpečnostní pravidla, má povědomí o bezpečném chování v zimě, začíná samostatně pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládá pravidelné běžné denní úkony (používání toaletního papíru, splachování zařízení, mytí a utírání rukou, umí používat kapesník); rozlišuje pojmy včera, dnes a zítra, den, noc, ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, den, noc, vyjmenuje dny v týdnu a roční období, zvládá směry vzhůru – dolů, porovnává předměty (tolik – kolik), má představu o množství, rozvíjí se zraková, sluchová, hmatová, čichová a chuťová diference, analýza a syntéza, zjemňuje se čich; rozeznávání ptačí stopy od zvířecí, je odvážnější při práci s barvou, ví, že v zimě je den kratší, nežli noc, dokáže myslet na živé tvory okolo sebe, začíná chápat význam pomoci člověka zvířatům a ptákům v zimním období, umí definovat znaky zimy.

6. 2. 2 Vánoční tradice

Záměry integrovaného bloku:

- seznamování se s svátky, zvyky a pranostikami, přiblížení symboliky, seznámení s tradicí Adventu, sv. Mikuláše, Vánoce, Lucie, Barbora;
- oslavení zimních svátků, vedení k citovému prožitku vánočních svátků, podílení se na vytváření sváteční přátelské atmosféry;
- seznamování se s vánočními koledami, říkadly, básničkami, doprovázení rytmickými hudebními nástroji (běžnými i netradičními – vařečky a podobně),
- vyrábění dáreků pro druhé, rodiče, prarodiče, posilování radosti z pocitu obdarovat a být obdarován,
- prohlubování vztahu ke zvířatům – krmení ptáků, zvířat;
- zdokonalování motoriky,
- napodobování pohybů,
- rozvíjení obratnosti prstů,
- zjemňování smyslů chuť, čich,
- rozvíjení zrakového rozlišování figury – pozadí, zmenšování kontrastu figury a pozadí,
- vnímání nápadnosti vánoční výzdoby (domy, výlohy, ulice),
- osvojování si psychických relaxačních návyků, vytváření si základů zdravotního stylu,
- učení, co prospívá zdraví a co mu škodí,
- sledování vyprávění příběhu, pohádky,
- učení vyjádření svých prožitků podle fotek, vyprávění (dramaticky, výtvarně, slovně),
- podporování správného vyslovování, užívání dechu, tempa a intonace řeči,
- učení formulování otázky, odpovídání na otázku,
- učení porozumění slyšenému,
- rozvíjení fonemického sluchu, dělení slov na slabiky, určování počet slabik;
- seznámení s komunikací s dětmi se speciálně vzdělávacími potřebami,
- navozování přirozeného přátelství,
- učení vnímání přání druhých, chování ohleduplně, pomáhání slabším,
- učení zvládnutí základních hudebních dovedností,
- učení odmítnutí a rozpoznání společensky nežádoucího chování,
- učení mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním a technickém prostředí,
- rozvíjení matematického vnímání uspořádání (pojmy mezi, vedle, na, v),
- tvoření skupin o daném počtu prvků.

Charakteristika integrovaného bloku:

- příprava na Advent, Vánoce, zvyky, obyčeje,
- příprava oslav svátku sv. Mikuláše,
- posilování lásky k rodině, kamarádům, lidem,
- rozvíjení citu pro krásu a tvořivost,
- prožívání radosti z přípravy na vánoční besídku, vánoční svátky,
- seznámení s výtvarnými technikami, výzdoba třídy, mateřské školy, výroba vánočních ozdob, dáreků, pečení vánočního cukroví,
- příprava vánoční besídky (vánoční písně, koledy, říkadla, básničky),
- četba pohádky, příběhu s vánoční tematikou,

- bezpečné zacházení se svíčkami (pouze s dospělým, předcházení zranění popálením, požárům),
- pojmy mezi, vedle, na, v,
- skupiny o daném počtu prvků.

Cíl:

- porozumět skutečnosti (podle individuálních možností a schopností), že všechno se kolem nás mění a vyvíjí,
- získat nových poznatků o českých tradicích,
- zprostředkování legendy o narození Ježíše ve formě písní, dramatizace,
- seznámit se s další legendou a historií o třech králich,
- radovat se ze společných aktivit,
- rozvoj jemné motoriky při výrobě dárků, pečení,
- vědomá zraková fixace objektu,
- cílené přenášení pozornosti z jednoho objektu na druhý,
- rozvoj hudebně pohybového cítění,
- rozvoj paměti (hudební, slovní, větné),
- rozvoj sluchové analýzy a syntézy,
- porozumět slyšenému,
- rozvoj slovní zásoby,
- rozvoj souvislého vyjadřování (popis obrázku, vyprávění příběhu),
- sdělovat své prožitky,
- rozvoj sociálního cítění,
- chápat rovnoprávnost lidí,
- uvědomovat si svá práva, práva druhých,
- chápat bezpečnost při zacházení se svíčkami,
- rozvoj matematických představ – uspořádání, počet prvků.

Nabídka činností:

Mikulášská nadílka v MŠ, výroba čertíků, andílků (z papíru, z brambor, ovoce, koření, z přírodních materiálů, z vlny), výroba adventních věnců, výroba adventních kalendářů, posezení u svícnu, povídání o svých vánočních přáních, přání blízkých, „pečení“ cukroví z modelíny, pečení perníčků z těsta, zdobení perníčků, třídění předmětů „vánoční balíčky“, „vánoční“ nadílka zvířátkům, balení dárků (nácvičování uzlů), výroba dárků z keramiky, výroba přáníček, zdobení vánočního stromečku, výroba vánočních řetězů z papíru, výroba vánočních ozdob z papíru (navíjení na tužku), výroba vánočních svícnu, výroba betlému, zdobení třídy, rozhovory na téma příprav Vánoc doma (úklid, pečení, zdobení domů, dopis Ježíškovi), zpěv vánočních koled, písní se zimní tematikou, rytmizace, hra na rytmické nástroje, hudebně pohybové hry a činnosti, vánoční besídka, vánoční tradice (lítí olova, pálení Františků, purpury, půlení jablíček, pouštění plovoucích svíček, rybí šupinky), poslech vánočních koled, čichání k nádobám s kořením, potravinami, ovocem a zeleninou, ochutnávka vánočního pečiva, ovoce, zeleniny – rozlišení podle chutě, vůně, zfoukávání svíček, foukání do plovoucích svíček, čichání k voňavým svíčkám; překračování nízkých překážek, různé druhy chůze, běh po dráze, pohybové hry, překonávání překážek, chůze v terénu, relaxační a odpočinkové činnosti, smyslové hry, didaktické hry, gymnastika mluvidel a jazyka, artikulační cvičení, tematická hra: Na

Vánoce, Na pečení, dramatizace, kresba na základě citových podnětů, vztahů, prožitků, sebepodílení na výzdobě tříd, prostor mateřské školy, výroba vánočních dárků, příprava vánočního posezení, besídky, pozorování svého okolí – vycházka, pozorování výzdoby výloh, ulic, obytných domů, pozorování zamrzlých oken, tvaru sněhových vloček.

Očekávané výstupy:

Dítě samostatně vyjádří své přání a prožitky (slovem, kresbou), popíše situaci podle obrázku nebo skutečnosti, podle návodných otázek vypráví pohádku, příběh; používá rytmické hudební nástroje, zvládá zazpívat písničku, koledu, přednášet, dramatizovat (zapamatovat si text, melodii), pojmenuje některé rytmické nástroje, pochopí význam Adventu, Mikuláše, zná některé vánoční zvyky a tradice; ocení výtvary druhých, pomůže slabším, prožívá radost z maličkostí, vyjádří zážitky hudebními a hudebně pohybovými činnostmi, ocení estetických výtvorů přírody (zamrzlá okna, sněhové vločky, zasněžené stromy), rozliší známé chutě (pojmenuje co je sladké, slané, hořké, kyselé), čichem určí známé potraviny a koření, pozná některé druhy ovoce a zeleniny podle jejich vlastností; dítě dovede relaxovat, sleduje krátký příběh nebo pohádku, zlepšuje se vyslovování, správně užívá dech, zvládá zformulovat otázku, odpoví na otázku, rozumí slyšenému, umí rozdělit slovo na slabiky, určuje počet slabik.

6. 2. 3 Mrazivá zima

Záměry integrovaného bloku:

- rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti s ohledem na speciální vzdělávací potřeby dítěte,
- seznámení se s dalšími zimními sporty, které se mohou provozovat jen v zimním období,
- seznámení se s pojmem zimní olympijské hry,
- prohlubování radosti z pobytu na čerstvém vzduchu,
- seznamování se se skupenstvím vody, určovat vlastnosti ledu a sněhu,
- sledování počasí a jeho změny,
- připomínání si, jak se o sebe starat v zimě, a nejen v zimě (hygiena, oblečení),
- seznamování se s produkty zdravé výživy,
- poznávání, pojmenování, přiřazování barev základních, doplňkových a odstínů,
- učení, co je písmeno a číslice,
- seznamování se s tradicí Masopustu,
- poznávání a pojmenování částí těla a nejdůležitějších lidských orgánů,
- kresba lidské figury,
- připravení předškoláků k jejich prvnímu důležitému kroku k zápisu opakovaní získaným znalostí a dovedností, do dalšího života – školními povinnostmi,
- procvičování paměti nácvikem dalších říkanek, písni doprovázející tleskáním, dupáním, jednoduchými rytmickými pohyby,
- popisování situace podle obrázku, skutečnosti,
- vyjadřování svých prožitků,
- podporování správné výslovnosti,
- podporování správného dýchání a přirozeného tempa řeči,

- vnímání a respektování osobních odlišností druhých,
- uvědomování si svých práv a respektování práv druhých,
- učení jednat a hrát spravedlivě,
- bezpečně se orientovat ve známém prostředí.

Charakteristika integrovaného bloku:

- zimní sportování, zimní sporty, zimní olympijské hry,
- změna skupenství vody,
- barvy,
- zdraví,
- lidské tělo,
- Masopust,
- zápis do základní školy - předškoláci,
- vyjádřit prožitky.

Cíl:

- zdokonalovat pohybových schopností a dovedností,
- umět vybrat vhodné oblečení na zimu,
- přiřadit sportovní potřeby jednotlivým sportům,
- pochopit, že každý ve společnosti má svou roli, podle které je třeba se chovat,
- vnímat toho, co si druhý přeje,
- orientovat se na těle, pojmenování částí těla, základních lidských orgánů,
- seznámit se se skupenstvím vody,
- mít povědomí o zimních sportech a druhů sportů, pomůckách a sportovních potřebách, sezónním rozdělení,
- rozvoj smyslů – zachycování skutečností ze svého okolí a vyjadřování svých představ pomocí výtvarných dovedností,
- rozvoj jemné a hrubé motoriky,
- vést rozhovor, poslouchat a vnímat obsah, sledovat mluvícího, reagovat na dotazy,
- vyjadřovat své prožitky, pocity a náladu různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými),
- znát své jméno, adresu bydliště,
- ukázat, přiřadit a pojmenovat barvy,
- seznámit se s dalšími tradicemi zimy (Masopust).

Nabídka činností:

Hry na opakování svého jména, bydliště („Na pošťáka“), různorodé skupinové aktivity – dramatizace, námětové hry, povídání v kruhu: Masopustní veselí, výběr a výroba masek na Masopust, Masopustní rej v mateřské škole, barevný týden, divadlo v mateřské škole, pokusy se sněhem, ledem, s vodou; pracovní listy: cesty a labyrinty (bruslení, zimní sporty), modelování – sněhové koule, lidská postava, poznávání částí těla: ukázka na sobě, druhých, na fotografiích, skládání lidské postavy - puzzle, kubus, rozstříhané postavy, papírové (magnetické panenky), provlékání, dokreslování detailů, obkreslování rukou, těla, prohlížení encyklopedií, atlasů, kresba lidské postavy, výroba loutky, otisky těla do sněhu,

povídání o lidských orgánech a jeho funkcích, důležitosti, uložení v těle, určování pravé a levé strany, hra na tělo: „Hlava, ramena ...“, rytmizace říkadel, písniček: „hra na tělo“ – tleskání, pleskání, nafukování balónků, nafukování papírových sáčků; sluchové hry: „Na ozvěnu“, opakování slyšeného rytmu, rozkládání slov na slabiky, vyjadřování se ve větách: „Co se stane když, ...“, opaky: „letní a zimní oblečení“; pohybové činnosti: bobování, sáňkování, „pekáčování“, koulování, klouzání na ledě, opičí dráha, odklizení sněhu, stavění sněhuláka, povídání o bezpečnosti při zimních sportech (předcházení úrazům – sypání a úklid chodníků v zimě, ohleduplné házení sněhovými koulemi).

Očekávané výstupy:

Dítě umí pojmenovat a používat rytmické hudební nástroje, ocení výtvary druhých, nabídne pomoc slabším, zná své jméno, bydliště, umí pojmenovat části těla a důležité orgány, pojmenuje pět základních smyslů, zná základní, doplňkové barvy a odstíny, zapamatuje si jednoduché říkanky a spojí je s pohybem, rytmizuje, určí počet slabik, nakreslí lidskou postavu, zná zimní sporty, ví, kde najde pomoc v nebezpečné situaci, dokáže házet (papírovou, sněhovou koulí na cíl, do dálky), chytá míč, kutálí na cíl, začíná vést rozhovor, bez ostychu se zeptá, soustředí se na četbu, poslech hudby, zvládne měnit barvu a výšku hlasu při dramatizaci; ví, že pohyb a zdravá výživa jsou dobré pro zdraví, začíná si uvědomovat, co zdraví škodí, uvědomuje si návaznosti mateřské školy na školu základní, vnímá krásu zimní přírody, kontroluje a ovládá své tělo, rovnováhu a koordinaci práci rukou s hrubou motorikou, správně drží psací náčiní, má vytvářeno základního povědomí o přírodních zákonitostech, učí se experimentovat, je ochotné převléknout se do masky, zapojit se do kolektivních aktivit, vědomě napodobuje jednoduché pohyby, je schopno uvolnění při hudebně pohybových aktivitách.

6. 3 Integrovaný blok III. Jaro

6. 3. 1 Příroda se probouzí

Záměry integrovaného bloku:

- sledování změn v přírodě (tání sněhu, ledu, probouzení přírody po zimním období),
- seznámení se hlavními znaky ročního období,
- uvědomování, pojmenovávání a prožívání si změn v přírodě,
- všímání si nestálosti počasí,
- seznamování se se změnami v oblékání,
- seznamování se s koloběhem vody v přírodě,
- seznamování se významem přehrad,
- seznamování se, jak se dostane pitná voda k nám, šetření vodou;
- lepší ovládání jemné motoriky, koordinace oko ruka,
- samostatné zvládání sebeobsluhy,
- vnímání rozdílů v životě ve městech a na vesnici,
- seznámení se s místem, kde žije, vytváření si pozitivního vztahu k bydlišti,
- seznamování se s místem bydliště kamarády, širší rodiny,
- seznamování se s veřejnými službami, komunální sítě v okolí mateřské školy,
- poučení o nebezpečných situacích,
- vytváření vztahu ke knihám,

- projevení zájmu o knihy a různé ilustrace,
- vytváření základních představ o tom, co je dobré a špatné,
- všímání si obsahu čteného, snažení se poznání dětského hrdiny;
- vysvětlení významu knihovny, návštěva knihovny,
- navštívení květinářství,
- poznávání a vyhledávání synonym (podobná slova), antonym (opačného významu), hononym (různé významy), slova citově zbarvená,
- vytváření představ o čísle, množství.

Charakteristika integrovaného bloku:

- charakteristické znaky ročních období,
- změny počasí v přírodě - kalendář,
- pokojové květiny,
- život lidí na Zemi – města, vesnice, domov dětí,
- koloběh vody v přírodě,
- pravidla slušného chování – zdravení, poděkování,
- postarat se o hračky, pomůcky, úklid po sobě, udržovat pořádek okolo sebe,
- vlastnosti pohádkových postav – kladné a záporné, rozlišování dobra a zla,
- dramatizace pohádek,
- pochopení rozdílu mezi pohádkou a skutečností,
- hry s maňásky a loutkami, výroba,
- rozlišování veršovaných a prozaických žánrů,
- zacházení s knihami a péče o ně,
- znát účel knihovny.

Cíl:

- rychlá orientace v okolí mateřské školy,
- poznat změny v přírodě,
- bezpečně určit roční období, vyjmenovat charakteristické znaky ročních období,
- seznámit se s pojmy souvisejícími s počasím,
- seznámit se koloběhem vody v přírodě, mít povědomí o dělení a užitečnosti vody,
- mít povědomí o péči o pokojových květinách, jejich růstu,
- znát rozdíly života na vesnici, ve městě,
- zvládat pojmy prostorové orientace: nahoře, dole, na, v, pod, nad,
- umět zacházet s knihou,
- projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu,
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka,
- rozvoj řeči a komunikace při práci s knihou,
- ovládat pohybový aparát a tělesné funkce,
- aktivně využívat smysly při poznávání,
- mít představu o čísle a množství,
- umět spolupracovat s kamarádem,
- rozvoj schopnosti sebeovládání,
- upevnit základy společenských pravidel,

- osvojit si poznatky důležité k podpoře zdraví a bezpečí.

Nabídka činností:

Deník počasí – zaznamenávání symbolů počasí (od pondělí do pátku), zalévání květin, vycházky v nejbližším okolí mateřské školy, poučení o nebezpečných situacích – spojení s pohádkou (Budulínek, O Smolíčkovi, O neposlušných kůzlátkách), povídání o rozdílnosti života ve městě a na venkově, kresby zaměřené na život na vesnici a ve městě, cesty a labyrinty – obtahování prstem, kreslícím materiálem, vypichováním; pozorování, hledání a pojmenování rozdílnosti vegetace, podmínky pro růst rostlin, práce na zahradě, klíčení rostlin, sázení semen, vytváření stromů a květin z papíru – stříhání, trhání, vytrhávání a lepení; ošetřování a přesazování pokojových květin, vítání jara – otvírání zahrady, úklid domečku, třídy (pojmy prostorové orientace), mít část jara z květinářství, vycházka do parku, zahrádek; vymýšlení synonym, antonym ke sloům, výstavka různých typů knih (atlas, leporela, encyklopedie), výroba vlastního leporela, návštěva knihovny, povídání o zacházení s knihou, rozlišování dobra a zla v pohádkách, dětský hrdina v knize; dechová cvičení (frkačka, brčka), přiřazování stejných obrázků, samostatné svlékání, oblékání, obsluha WC, příběhy s otevřeným koncem, artikulační cvičení, cvičení mluvidel v ranním kroužku, smyslové hry, didaktické hry, práce s knihou, vyprávění pohádek, četba na pokračování, poslech pohádky, spontánní hry, námětové hry, manipulační hry.

Očekávané výstupy:

Dítě umí pojmenovat vlastnosti sněhu (studený, bílý, mokrý), začíná chápat „koloběh“ přírody, zajímá se o zkoumání, umí pojmenovat některé projevy počasí a přiřadit symbol, objevuje, experimentuje, ptá se; zvládá základní společenské návyky (pozdravit, poděkovat, poprosit, naslouchat druhým), začíná chápat rozdíl života lidí na vesnici a ve městě, chápe význam opaku a shody, dokáže vymýšlet opaky, má představu o čísle a množství; umí zacházet opatrně s knihou, rozlišuje dobro a zlo v pohádce, v příběhu, chápe význam knihovna, dokáže pozorně naslouchat čtenému, je tvořivé při výtvarných a pracovních činnostech, používá rozmanité materiály, působí mu radost z experimentování, ovládá sebeobslužné činnosti podle věku a svých individuálních možností, používá stále více slov, ptá se na význam slov, zapojuje fantazii při vyprávění, dokáže projevit empatii, zvládá více své pohybové dovednosti a prostorovou orientaci; rozumí a používá základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, největší – nejmenší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný), vědomě používá všechny smysly při zkoumání pozorování, hmatem a zrakem rozlišuje materiály na základě vlastností (povrchu: lesklý, hrubý; vlastnosti: tvaru, materiálu, velikosti; počtu); dítě zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy.

6. 3. 2 Jaro přichází

Záměry integrovaného bloku:

- seznamování se s charakteristickými znaky jara,
- seznámení se světem okolo nás v jarním období,
- učení vnímání krásy přírody a uvědomování si vztahu k přírodě,

- vnímání proměny v přírodě i v náladě lidí,
- rozšiřování znalosti v pojmenování barev na jaře, poznávání barev v přírodě (základní, odstíny, doplňkové),
- experimentování s barvou (zapouštění barev, míchání, překrývání),
- snažení o rozvíjení zvědavosti, zájmu o prožitky z poznávání,
- poznávání, pojmenování některých druhů jarních květin, stromů, keřů;
- rozlišení částí rostlin (kořen, stonek, list, květ),
- pojmenování domácích a hospodářských zvířat a jejich mláďat,
- seznamování se v čem domácí a hospodářská zvířata pomáhají lidem,
- pojmenování dopravních prostředků, rozlišování typů dopravních prostředků podle druhu pohybu (vodní doprava, vzdušná doprava, silniční a kolejová doprava),
- seznamování se s technickým pokrokem ve vývoji dopravních prostředků,
- seznamování se s pravidly bezpečnosti pohybu chodců,
- seznamování se s významem dopravních značek a pravidel, se světelnou signalizací pro chodce a dopravní prostředky,
- seznamování se s činnostmi, které mohou ovlivnit život v přírodě, ekologie Země (třídění odpadu, životní prostředí),
- seznamování se s povoláním rodičů,
- seznamování se s povoláními lidí,
- seznamování se s řemeslem dříve a dnes,
- prostřednictvím výtvarných a pracovních činností rozvíjení fantazie a tvořivosti.

Charakteristika integrovaného bloku:

- charakteristické znaky jara,
- rostliny, jejich částí, sensorických vlastností (vůní, tvarů, barev),
- péče o přírodu, rostliny: zalévání, ošetřování, hnojení, okopávání, co potřebují rostliny k růstu, význam živin,
- péče o vlastní zahrádku – význam deště, slunce, světla, tepla;
- léčivé bylinky, jejich význam pro člověka,
- práce na zahrádkách (předměty, stroje, činnosti, význam),
- jarních květiny,
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí,
- životní prostředí a způsob ochrany,
- zvířata a jejich mláďata, domácí a hospodářská zvířata, jejich užitek pro člověka,
- návratu ptáků,
- dopravní prostředky (rozlišení podle místa pohybu, způsobu jejich pohybu, rozdíl minulost – přítomnost – budoucnost),
- povolání rodičů,
- povolání lidí.

Cíl:

- bezpečné vyjmenování určit charakteristické znaky jara,
- vybudovat lásku k přírodě,
- vnímat krásy přírody, která nás obklopuje,

- prohlubovat poznatky o prostředí, kde žiji,
- seznámit se s novými poznatky ze světa rostlin, zvířat,
- pojmenovat a přiřadit mláďata,
- seznámit se s povoláními lidí,
- znát povolání rodičů,
- znát dopravní prostředky,
- seznámit se s bezpečností pohybu při pohybu venku,
- rozvoj tělesné zdatnosti,
- osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti,
- podporovat kamarádství a toleranci,
- rozvoj estetického cítění, vnímání a vyjadřování,
- rozvoj pozornosti, soustředění, paměti, představivosti a fantazie,
- naučit smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí.

Nabídka činností:

Pranostiky, hádanky, pohybové hry – lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti, reakce na signál (na daný zvuk) při běhu a chůzi; poznávání zvuků (hlasy zvířat), „Na kukačku“, hudebně pohybové hry, hra „Na kočku a myš“, písničky, říkadla, básničky, příběhy, pohádky, dramatizace s tematikou květin, zvířat; kresba a malba zvířátek, modelování zvířátek, procvičování smyslů – čichu, hmatu, sluchu, zraku, chuti; třídění podle jedné a více vlastností – květiny, zvířata (barva a druh, barva a tvar), přiřazování: zvíře – mláďe, volně žijící zvířata – domácí a hospodářská zvířata, rostliny – zvířata, povolání, pomůcky a nástroje k danému povolání), puzzle, půlené obrázky, deskové vkládačky, kubusy; skládání z papíru – zvířátka, květiny; prohlížení obrázků, fotografií – pojmenování květin, zvířat, mláďat; pletení věnečků, otiskování rostlin, koláž z přírodnin, modelování, vycházka do parku, na zahradě: pozorování hnízdění ptáků, poslech zvuků v přírodě, hry na píšťalky; grafo – jednotahovky květin; jarní práce na zahradě, házení na cíl, kopání na cíl, jízda na koloběžce, skoky na trampolíně, zdolávání přírodního terénu, cvrknání kuliček; třídění odpadu (seznámení se s barvou daného kontejneru žlutý, zelený, modrý, na baterie a elektroniku).

Očekávané výstupy:

Dítě bezpečně určí charakteristické znaky jara, má poznatky o přírodě, pozná, ukáže, pojmenuje některé druhy jarních květin a jejich částí, pomáhá při péči o rostliny, pozná a pojmenuje domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata, zná jejich užitek, zná povolání rodičů, povolání lidí, pomůcky potřebné k výkonu povolání, zná význam piktogramů (pravidla v dopravním prostředku – zákaz mluvení na řidiče, zákaz konzumování potravin v dopravních prostředcích a atd., označení nebezpečí – zákaz rozdělávání, ohně, koupání a podobně); zlepšuje se orientace v prostoru, uplatňuje poznatky a zkušenosti v praxi, zvládá praktické dovednosti s ohledem na věk a specifické potřeby, prodlužuje se doba pozornosti a soustředění, zkvalitňuje se ve všech typech paměti, zlepšuje se představivost a fantazie, nebojí se vyjádřit své představy výtvarně, slovně, rozvíjí se komunikace, pozná a najde rýmující se slova, doplní slovo do rýmu, rozliší krátkou a dlouhou samohlásku; rozumí a používá

základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký); dítě vnímá přírodu všemi smysly, je ohleduplné k druhému, spolupracuje ve skupině, chápe číselné a matematické pojmy.

6. 3. 3 Velikonoční tradice

Záměry integrovaného bloku:

- seznámení se s původem Velikonoc, s pranostikami, s tradicemi Velikonočních svátků ve městě a na vesnici, způsoby zdobení kraslic,
- vytváření základních kulturních a společenských postojů,
- respektování a dodržování kulturních a společenských návyků,
- odříkávání krátkých koled, zazpívání písničky s jarní tematikou,
- odlišení pohádkových bytostí od skutečnosti,
- seznamování se se zvyky „pálení čarodějnic“,
- samostatně výtvarně vyjadřování,
- rozvíjení smyslu: ochutnávání čarodějnických „lektvarů“,
- utváření vztahu k jinému dítěti, dospělému,
- sdílení prožitku s kamarády,
- posilování a obohacování vzájemné komunikace,
- utváření představ o rodinné hierarchii,
- uvědomování si významu rodiny,
- uvědomování si vztahu k nejbližším členům své rodiny, vztahu k mamince,
- poznávání struktury rodiny,
- poznávání, že rodina ochraňuje naše osobní soukromí a bezpečí,
- seznámení se s pojmy žena, muž,
- učení vyjadřování svých citů k mamince,
- společné prožívání radostné události,
- přiměřené vyjádření hlubšího citového vztahu,
- rozvíjení fantazie, vymýšlení děje příběhu,
- získávání povědomí o správném chování člověka k přírodě a životnímu prostředí,
- zlepšování pohybové zdatnosti, pohyblivosti, obratnosti.

Charakteristika integrovaného bloku:

- charakteristika Velikonočních svátků (původ, zvyky, velikonoční pokrmy),
- tradice Sletu čarodějnic,
- čtení z knihy Malá čarodějnice, práce s příběhem,
- prohlížení knih, časopisů a hledání různých ilustrací, obrázků s tématem čarodějnic,
- rozhovory o čarodějnicích v pohádkách: vlastnosti, která zvířata patří k čarodějnicím,
- práce s říkadly, hádankami, slovními hříčkami, rýmy,
- vaření a ochutnávka čajů,
- rodina, její členi – pojem širší a úzká rodina,
- uvědomění si citového zázemí v rodině, úctě, lásce, důvěře, poděkování,
- společná příprava přáníček, dárečků a besídky ke svátku matek,

- jak jsme přišli na svět.

Cíl:

- seznámit se s tradicemi Velikonočních svátků, s pálením čarodějnic,
- vytvořit základní aktivní postoje ke světu, životu,
- vytvářet pozitivní vztahy k tradici, ke kultuře,
- učit spolupráci skupiny,
- osvojit si základní dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým,
- posilovat prosociální postoje ve vztahu k rodině, skupině vrstevníků,
- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti,
- učit se radovat a dělat radost ostatním,
- uvědomit si jedinečnost a nepostradatelnost maminky,
- dovolit si vyjádřit dětským způsobem pozitivního vztahu k mamince, blízkým, vyjádření toho, co cítí;
- získat poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách,
- pomáhat a dělat radost blízkým lidem,
- rozvoj mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání,
- rozvoj smyslů,
- rozvoj řečových a jazykových dovedností,
- umět naslouchat, vnímat a vyjadřovat se,
- učit relaxovat,
- rozvoj jemné motoriky,
- nácvik grafomotoriky,
- seznámit se s pojmy číselné řady, třídít, přiřazovat.

Nabídka činností:

Pranostiky, zvyky, četba, pohádka: „Jak šlo vejce na vandr“, zpívání velikonočních koled, ochutnávka velikonočních pokrmů, zdobení vajíček, výroba velikonočního zajíčka z papíru, pletení jednoduché pomlázky, předávání vajíček, třídění vajíček, přiřazování vajíček podle tvaru, barvy, velikosti, podle jedné dvou vlastností, počítání vajíček, slepiček, kuřátek, přiřazování stejných: kuře a slepice – lišíci se barvou, velikostí, druhem; hra na slepičky, hry s písničkami, slovní řetěz, na zaječí pelíšky, sluchová hra: „Kde zobe kuřátko?“, přiřazování co patří k Velikonocům, zdobení třídy, pečení velikonočních perníčků, přáníčka k Velikonocům, mozaiky, setí osení, kuřátko z piškotů, zdobení papírových vajíček (otisky prstů), kresba na chodníky - křídou; vyprávění: „Jak to bylo s pálením čarodějnic“, o čarodějnicích, hádání pohádek podle indicií, poznej, co se změnilo, poslech a dramatizace klasických pohádek, výroba čarodějnice, kresba čarodějnic uhlem, tuší a vybarvování, vaření „lektvarů“ – čajů z bylinek, poznávání stejných vůní bylin, čajů; přiřazování – zvíře – čarodějnice, třídění, poznávání hmatem, sluchem: „Kdo jsem?“, přeskakování „ohně“, honičky, chytačky, tance čarodějnic, příprava posezení s maminkou, výroba přáníček pro maminku, dárečků pro maminku, vyprávění o rodině, o mamince, výtvarné ztvárnění rodiny, besídka – písničky, básničky tematicky orientované ke Dni matek; navlékání korálků, algoritmus; grafomotorika – zdobení papírových vajíček vlnky, rovné čáry; námětové hry: „Na rodinu“, „Na domácnost“; hudebně pohybové hry, vyjádření hudby pohybem.

Očekávané výstupy:

Dítě zná některé velikonoční zvyky, aktivně se podílí na výzdobě třídy; zná význam rodiny, má poznatky o vývoji člověka – narození, růst těla a jeho základních proměnách, má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, rádo experimentuje a čeká na výsledek setí, spolupracuje s ostatními, všímá si potřeb druhých, má ohled na druhé, pomáhá slabšímu, mladšímu nebo postiženému kamarádovi; nebojí se pohádkových postav, umí vyjádřit své poznatky, vědomě využívá všechny svoje smysly, záměrně pozoruje a všímá si, umí přiměřeně vyjádřit své city a pocity, umí obdarovat, pomáhat, uvědomuje si své citové prožitky, podle svých možností je citlivý k lidem, třídí, přiřazuje, porovnává; vypráví zážitky a dovede sdělit hlavní myšlenku příběhu, pohádky samostatně, věcně správně, dorozumívá se verbálně i neverbálně, chápe jednoduchý vtíp a hádanku; pohybově se vyjadřuje na hudbu, rytmitizuje.

6. 4 Integrovaný blok IV. Léto

6. 4. 1 Léto přichází

Záměry integrovaného bloku:

- poznávání a pozorování změn v přírodě,
- pozorování lesu, louky, rybníku,
- seznamování se s vodními živočichy,
- seznamování se s pojmem ekosystém,
- osvojování si poznatků o místě, kde žijeme, o své zemi, zeměkouli, vesmíru,
- seznamování se s Prahou 4 a okolím,
- seznamování se s historickou Prahou,
- aktivní účastnění na hrách k příležitostem k MDD,
- osvojování si sounáležitosti s ostatním světem,
- seznamování se se světem lidí různých národností, odlišných kultury, tradic a zvyků,
- seznamování se se způsoby života v různých zemích, oblékání, zvyky, počasí,
- seznamování se se skutečností, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky,
- nahlédnutí i do minulosti vývoje lidstva,
- osvojování si dalších poznatků o životě a činnostech člověka, o práci lidí (význam práce i domácí),
- poznávání kamarádovy nálady,
- učení vyjádření nálady pohybovými činnostmi,
- využívání celé barevné palety,
- poznávání písmen a číslic,
- rozvíjení grafomotoriky – uvolňování zápěstního kloubu,
- podporování kladných vztahů k ostatním,
- uvědomování si svých práv ve vztahu k druhému, přiznávat mu stejná práva, respektovat se navzájem;
- další rozvíjení pohybových dovedností,
- samostatné ukládání hraček na určené místo, samostatnost při stolování, příprava a úklid nádobí.

Charakteristika integrovaného bloku:

- příroda na začátku léta,
- návštěva lesa, život v lese, ochrana a péče o les,
- vodní živočichové,
- město, kde žiji,
- stát, v kterém žiji,
- zeměkoule, vesmír,
- význam práce,
- kamarádi z různých zemí světa,
- možnosti dorozumění se s lidmi v jiném státě,
- radostné prožívání svátku MDD,
- nálada druhých,
- samostatnost v oblékání, stolování, přípravě hraček a pomůcek.

Cíl:

- seznámit se s městem, kde žiji,
- seznámit se s různými zajímavými místy naší země,
- seznamovat se se světem lidí, kulturou a uměním,
- mít povědomí o tom, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky,
- seznámit se s pojmem planetou Země, její postavení ve vesmíru,
- poznat, co na planetě Zemi najdeme: pevniny, moře, ostrovy, hory, řeky, lesy, pouště, ...;
- seznámit s pojmem ekosystém,
- poznat některé vodní živočichy,
- umět porovnat život u nás jinde – shodné znaky, rozdíly,
- vytvořit si základní postoje, ke světu, životu,
- vytvořit si pozitivní vztahy ke kultuře a umění,
- seznámit se se vývojem člověka,
- rozvoj dovedností tyto vztahy a rozvoje vyjadřovat a proměňovat,
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti,
- rozlišovat kamarádovu náladu – smutný x veselý – výtvarně vystihnout veselé okamžiky,
- rozvoj řečových schopností a jazykových tvořivostí,
- osvojit si poznatky o těle a zdraví,
- zpřesnit pojmy prostorové orientace – v mikroprostoru a makroprostoru,
- zpřesnit matematické představy,
- samostatně rozhodovat o svých činnostech,
- mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními hodnotami a normami, poznat, co je v rozporu.

Nabídka činností:

Veselý den plný her, soutěží, překvapení, dárečků; prohlížení knih s letní tematikou, pozorování počasí, změn v oblékání, četba knih s letní tematikou, písně s letní tematikou, hudebně pohybové hry, poslech relaxační hudby (les, louka, voda), lovení rybek, pohybové hry: koulení na kuželky, házení

a chytání různě velkých míčů, kopání na cíl, pohybové hry s pravidly: „Na jelena“, kopaná, chůze po zvýšené a šikmé ploše, chůze vzad, skoky přes překážky, v pytli, prolézání, prolézání strachovým pytlíkem; kreslení tuší, voskovkami, malování temperovými barvami, vybarvování, koláže, muchláže, dokreslování, obtahování, otiskávání větviček, lístečků, obkreslování lístečků, spojování; puzzle, dvojice obrázků, mapy, hrady, krajiny, pexeso, domino, společenské hry; vycházka do lesa, rozhovor na téma MDD, Dětský den v MŠ, cesta kolem světa, seznámení se s vlajkou, znakem, hlavním městem, osobou prezidenta republiky, třídění, přiřazování, tvoření dvojic, skupin o daném počtu – živočichové v lese, na louce, ve vodě; rostliny, stromy, keře – přiřazování, třídění, dvojice, počítání, tvoření skupin.

Očekávané výstupy:

Dítě zvládá základní pohybové dovednosti, zvládá pojmy prostorové orientace, zvládá pohyb v různém prostředí, je obratnější, dodržuje předem daná pravidla u pohybových her, ví, v jaké zemi žije, zná jméno planety, kde žije; vyjadřuje se samostatně a smysluplně, umí vyjádřit nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách, pozná a pojmenuje většinu předmětů, jevů, objektů, kterými je obklopeno, vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech – konstruktivních, výtvarných, pracovních, hudebních, pohybových a dramatických, má touhu poznávat, klade otázky, hledá odpovědi, zná některé vodní živočichy, pozná některé druhy lučních květin, umí házet na cíl, hází a chytá míče různých velikostí, účastní se aktivně dětského dne, snaží se respektovat druhého, pochopí důležitost třídění odpadu, umí přiřadit materiál (papír, sklo, plast) k určené barvě kontejneru, zná místa uložení hraček, je schopné připravit si stolování a uklidit si po sobě, orientuje se v číselné řadě, určí počet do šesti, zná některá písmena, vnímá pozitivně a s radostí umělecké a kulturní podněty, pozorně a soustředěně naslouchá, sleduje se zájmem výstavky, památky, hodnotí svoje zážitky – umí vyjádřit, co bylo zajímavé (pro dítě), má povědomí o elementárních poznatcích ve světě lidí, jejich odlišnou kulturu, přírodu a techniku, seznamuje se s technikou, s vývojem, s rozmanitostmi a proměnami, získané zkušenosti uplatňuje v praktických činnostech a v dalším učení, zkvalitňuje se v početních představách.

6. 4. 2 Těšíme se na prázdniny

Záměry integrovaného bloku:

- seznamování se charakteristickými znaky léta,
- seznamování se s výkyvy počasí v létě (pojmy: letní déšť, bouřka, duha, mraky, slunce),
- seznamování se s reakcí zvířat, rostlin na změny před bouřkou,
- seznamování se s životem na louce,
- seznamování se s ochranou před slunečním zářením,
- rozloučení s předškoláky,
- seznamování se s činnostmi v létě: cestování, výlety (dovolená, prázdniny),
- poznávání letního ovoce a zeleniny,

- seznamování se s květinami v létě, s barvami v létě,
- seznamování se zvířaty v zoo,
- osvojování si správného chování návštěvníků v zoo,
- seznamování s přírodními rezervacemi, místy plných krásy a zajímavých míst,
- seznamování se s bezpečným cestováním,
- učení rozlišení, co je bezpečné, nebezpečné,
- učení se, jak své zdraví a bezpečí chránit o prázdninách, na dovolené,
- poznání svého napsaného jména, umět napsat svoje jméno,
- procvičování uvolňování ruky, zápěstního kloubu,
- seznamování se s letními sporty,
- seznamování se s pojmem letní olympijské hry,
- rozvíjení sebedůvěry ve vlastní schopnosti, možnosti, síly;
- procvičování obratnosti celého těla, pohybové koordinace,
- převádění soutěživosti do prosocionálního,
- podporování dodržování daných pravidel,
- rozvíjení hmatového vnímání – rozlišování materiálů, povrchů,
- sledování objektu v pohybu, postřehování detailů, rozdílů, odhad vzdálenosti.

Charakteristika integrovaného bloku:

- Charakteristické znaky léty,
- rozloučení s budoucími školáky, příprava slavnosti,
- prázdniny,
- cestování, výlety, prázdniny, chování na cestách, bezpečnost na cestách,
- památky a významná místa v místě bydliště,
- exotická zvířata (charakteristické rysy, potrava, původní výskyt, chování, zvláštní péče),
- povolání veterinář, ošetřovatel zoo,
- život na louce,
- letními květiny na louce, na zahradě,
- vědět o nebezpečí vody, slunění,
- letní sporty, olympijské hry,
- ochrana před sluncem (oči, kůže) – zásady (pití, oblékání, mazání),
- výlety s rodinou, výlety,
- změny v přírodě,
- plán prázdnin.

Cíl:

- vyjmenovat a poznat charakteristické znaky léta,
- seznámit se s životem na louce,
- poznat některé letní a zahradní květiny,
- seznámit se se zvířaty v zoo,
- seznámit se s letním ovocem a zeleninou,
- vnímat barvy letní přírody,
- pozorovat změny při změně počasí,
- seznámit se s přírodními úkazy a živly (oheň, voda, vzduch, země),
- seznámit s rekreačními oblastmi,

- vyjádřit svůj zážitek slovně, výtvarně, hudebně, s využitím literaturou s prázdninovou tematikou,
- znát letní sporty, význam slova letní olympijské hry,
- rozvoj všech smyslů,
- rozvoj jazykových a řečových dovedností,
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti,
- osvojit si poznatky o podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody,
- mít povědomí o morálních hodnotách,
- rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí a změnám,
- přechod od konkrétního myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému).

Nabídka činností:

Básničky, písničky, vyprávění s tematikou léta, relaxační hudba moře, poslech hudební skladby Vltavy, foukání do parníků, loděk ve vodě; hry na zahradě s pískem, vodou, využití mlhoviště, nafukovacích bazének, průlezek, pohybové činnosti s tematikou letních sportů, turistika, „horolezecká dráha“ – prolézačky, stavění z písku, krabic, stavění stanu, házení a chytání plážových míčů, létacího talíře, kopaná, překážková dráha, opičí dráha, koloběžky, odrážedla, trampolína, pohybové hra: „Na rybáře“, „Honzo vstávej.“; malování na kamínky, na mušle, koláže z kamínků, z mušlí, z písku, kreslení prstem do písku, skládání z papíru: lodička, parník, vystřihování, malování mandaly, míchání barev, experimentování s barvou, zapouštění barev do sebe, do mokrého podkladu; ochutnávání a čichání k zrajícímu ovoci a zelenině (jahody, třešně, mrkev), třídění, přiřazování, počítání, tvoření skupin o daném počtu prcků – kamínky, mušle, květiny, přiřazování pomůcek, nástrojů, co k sobě patří; bludiště, prohlížení mapa a atlasů, sledování působení slunečních paprsků negativních (síla paprsků – bělí, pálí, zapaluje, vysušuje) i pozitivních (teplo, růst, světlo), vznik duhy; stínové hry, přiřazování předmětu a stínu, obrázku a stínu, dvojic stínu, pozorování barev letních květin, herbář, prohlížení encyklopedií, atlasů květin, rostlin, exotických zvířat, hmyzu; návštěva zoo; nadřazené pojmy.

Očekávané výstupy:

Dítě vyjmenuje charakteristické znaky léta, pozná a pojmenuje některá exotická zvířata, ví, jak se chovat v zoo, zná život na louce, pozná a pojmenuje některý hmyz, pozná a pojmenuje letní ovoce a zeleninu, popíše chuť, rozliší i čichem, zná bezpečně základní, doplňkové barvy a jejich odstíny, pojmenuje je, zná základní pojmy spojené se slovem zdraví, s pohybem, sportem, prázdninami; překonává přiměřené překážky při sportovní a pohybových hrách, dodržuje pravidla her, je ohleduplné, pochopí význam sportu pro své zdraví, ví, jak se chránit před slunečním zářením, má osvojeny pracovní návyky, dítě rozumí číselnému pojmu, porovnává a uspořádává předměty podle stanoveného pravidla (seřadí čísla od nejmenšího k největšímu, pozná, co do skupiny nepatří), třídí předměty minimálně podle jednoho pravidla, orientuje se v číselné řadě od 1 – 10, posoudí početnost dvou skupin a určí počet do 6 (o kolik je více, méně, kde je stejně a proč), chápe, že číslovka označuje počet; chápe pojmy – hodně - málo, více – méně, určí hlásku na začátku slova, na konci slova, krátkou a dlouhou samohlásku, určí počet slabik, zvládá grafický zápis slova, zvládá základní společenská pravidla, rozumí pokynům a různým sdělením, vyjadřuje se srozumitelně, ve větách, komunikuje, spontánně popíše různé události, poznatky, klade otázky, umí vyprávět o rodičích, má přiměřenou

slovní zásobu, vyslovuje správně všechny hlásky, gramaticky správně, v přiměřeném tempu a melodii, ovládá sílu hlasu a intonaci; respektuje specifické potřeby druhých; umí se podepsat, zná své jméno, jméno rodičů, bydliště, datum narození, školu, kde zahájí povinnou školní docházku.

7 *Evaluační systém*

Cíl evaluace:

- poskytovat účelnou zpětnou vazbu o kvalitě, efektivitě a úrovni edukačního procesu, školního vzdělávacího systému a výsledcích vlastní práce,
- ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v naší mateřské škole,
- užívá se, když hodnotíme podmínky školy, program školy, třídy, vzdělávací proces,
- znamená zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat,
- chápeme ji jako systematickou, pravidelnou, řízenou činnost podle předem daných kritérií.

Stanovená kritéria:

- vyhodnocení do jaké míry jsou naplňovány stanovené záměry v rámci zrealizované nabídky, co ještě zařadit, co vynechat, na co se zaměřit,
- zda je ŠVP v souladu se RVP, TVP v souladu se ŠVP,
- jaký je vlastní průběh vzdělávacího procesu z hlediska používaných metod a forem práce,
- hodnocení speciálních programových aktivit ve vztahu k naplnění vzdělávacích záměrů a vzdělávacích cílů a v souladu s koncepcí mateřské školy,
- zhodnocení pokroků jednotlivých dětí v oblasti jejich handicapu, stanovení postupů speciálně pedagogické péče, vytvoření přehledů o individuálních potřebách,
- zhodnocení personálních podmínek,
- zhodnocení materiálních podmínek školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP,
- zhodnocení ekonomických podmínek,
- zhodnocení účelnosti, vhodnosti a promyšlenosti organizace a režimu ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP, provádění speciálních aktivit (logopedie, rozvoj řeči a komunikace, zraková terapie, grafomotorika),
- zhodnocení spolupráce s rodinou, vhodnost metod a forem spolupráce,
- zda je ve třídě příznivé sociální klima,
- zda je příznivé sociální klima mezi pedagogy, provozními zaměstnanci, všemi zaměstnanci mateřské školy.

Evaluace na úrovni školy

Vlastní hodnocení školy – 1x za 2 roky

- vzdělávací program školy,
- průběh vzdělávacího procesu z hlediska používaných metod a forem práce,
- podmínky vzdělávání (personální, materiální, ekonomické),

- výsledky vzdělávání,
- spolupráce s rodinou, vzájemné vztahy,
- řízení školy,
- úroveň výsledků práce školy,

Hospitační činnost – vstupní u nových pedagogů, průběžná minimálně 1x za pololetí a diagnostická. Neformální kontrola přímé pedagogické činnosti – průběžně.

Evaluační prováděna ředitelkou, zástupkyní ředitele formou hospitační činnosti, výsledky jsou zaznamenány v Záznamu o hospitaci. Evaluační prováděna formou pozorování a namátkové kontroly bez vyhotovení písemného záznamu. Hospitační chvíle si mohou pedagogové provádět vzájemně mezi sebou.

Vnitřní kontrola bude zaměřena:

- úroveň třídní dokumentace	průběžně
- kontrola plánování na jednotlivých třídách	měsíčně
- estetická úroveň tříd a šaten	průběžně
- aktuálnost informací pro rodiče	průběžně
- uložení a čistota hraček ve skříňkách a koutcích	průběžně
- doplňování a využívání výchovných pomůcek	průběžně
- pravidelná kontrola plnění ozdravných opatření	průběžně
- pravidelná kontrola záznamů o dítěti	průběžně
- udržování pořádku v dětských šatnových boxech	denně
- dodržování bezpečnostních předpisů	denně
- dodržování a efektivní využívání pracovní doby	denně
- pravidelná kontrola čistoty připraveného jídla	denně
- pravidelná kontrola čerpání rozpočtu	měsíčně
- kontrola BOZP a PO	ročně
- pravidelná kontrola účetních dokladů a pokladny	měsíčně
- estetický vzhled všech zaměstnanců	denně
- celková čistota a pořádek objektu včetně zahrady	průběžně

Hospitační činnosti

K hospitační činnosti přistupuje ředitelka, zástupkyně ředitele podle kvalit, délky praxe a výsledků práce jednotlivých pedagogů v průběhu celého dne. Způsob hospitační činnosti bude namátkový v průběhu celého dne a hloubkový se zaměřením na plnění úkolů ze ŠVP a plnění ozdravných činností, vymezených v projektu MŠ. Více času si vyměří na práci začínajících pedagogů.

Při hospitační činnosti bude věnována zvýšená pozornost:

- plnění cílů a záměrů předškolního vzdělávání,
- přístupu a vztahu pedagogů k dětem,
- citovému kontaktu pedagoga s dětmi,
- vzájemným vztahům mezi pedagogem a dětmi,
- uspokojování potřeb a zájmů dětí,
- celkové atmosféře ve třídě,
- celkové přípravě pedagoga na výchovnou činnost, promyšlenosti práce,
- úrovni jednání pedagoga s rodiči,

- celkovému projevu pedagoga.

Evaluace na úrovni třídy – učitelky

- diskuse nad přímou pedagogickou činností - průběžně,
- zápisy v třídní knize – denně,
- hodnocení tematických celků – po skončení tematického celku písemně,
- hodnotící listy – 1x ročně.

Co hodnotí:

- zda plánované dílčí cíle směřovaly k naplňování kompetencí pro daný IB,
- zda metody, formy a postupy pomohly dětem k naplňování dílčích vzdělávacích cílů,
- vhodnost a efektivnost vzdělávacích metod, forem a postupů,
- vhodnost a dostatečnost nabídky činností,
- co bylo pro děti přínosem k jejich dalšímu rozvoji, získané dovednost, vědomosti,
- zájem dětí,
- využití prožitkového a situačního učení,
- respektování individuálních a věkových zvláštností, speciálních vzdělávacích potřeb,
- organizace činností,
- sebehodnocení kvality své pedagogické a řídicí práce zaznamenáváme v evaluačních listech v třídních plánech.
- zda, jsou volené metody, formy, prostředky, způsob organizace s ohledem na reakci dětí, zda činnosti zaujaly, co se povedlo, nepovedlo, co se nestihlo splnit apod.

Evaluace na úrovni jednotlivých dětí, třídy:

- záznamy o prospívání dětí – průběžně, hodnotíme rozvoj a učební pokrok každého dítěte, písemně zaznamenáváme (vstupní informace o dítěti, jeho adaptace na prostředí, herní aktivity dítěte, úroveň komunikace a jazykový projev, sebeobslužné dovednosti, rozumové znalosti a projevy, výtvarné a pracovní dovednosti, manuální zručnost, tělesná vyspělost a zdatnost, chování a jednání dětí ve vztahu k druhé osobě),
- hodnocení dětí – 1x ročně,
- vedení portfolia s pracovními listy, kresbou, výtvarné práce – vše s datem.